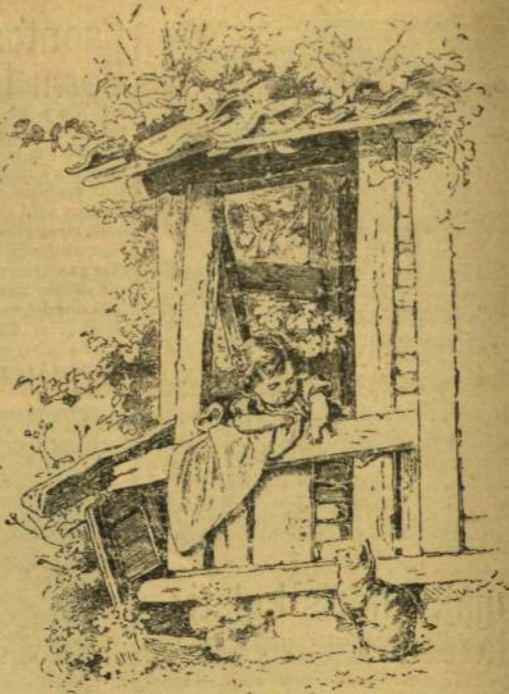

Futri Kata. Elbeszélés fiatal leányok számára. Helm Klementina. Budapest, Franklin-Társulat.

Robinson Crusoe élete és viszontagságai. Irta Defoe Dániel. Hetedik kiadás. Átdolgozta és Defoe Dániel életrajzával, valamint a Robinson-dok történelvével megtoldotta Gaal Mózes.

Flóri könyve. Apró versek és mesék három-hét évesek számára. Irta Bezerédy Amália. Ára színes borítékban 1 K.

Jókai Mór csataképei. Jókai Mór csataképei. Budapest, Franklin-Társulat.

Már maga a megjelenés is öröndetes, mert Robinson oly világirodalmi közkinés és pedagógiai szempontból is oly megbecsülhetetlen, hogy a vele való foglalkozás csak hasznára lehet irodalmunknak.

A természet köréből. Női olvasók és a serdülő ifjúság számára. Közl: Grósz Lajos. Számos képpel. Ára 4 K 80 f., díszkötésben 6 K.

A művelődés és művészet története. Mindkét nembeli ifjúság számára. Irta Czimer Károly. 136 képpel. Ára díszes vászonkötésben 4 K.

Lamb Károly és Mária. Shakspeare mesék. Bevezetéssel és Shakspeare rövid életrajzával ellátta Mihály József. Átírdta Volf György. Két kötet. Ára 4 K., vászonkötésben 4 K 80 f.

Életrajzok Plutarchosból. Görögül fordította Szilasi Móricz. Sok képpel. Tartalom: Lakurgus. — Solon. — Themistokles. — Aristides. — Kimon. — Perikles. — Nikias. — Alkibiades. — Lysandros. — Agesialos. — Pelopidas. Ára 3 K 20 f., vászonkötésben 4 K. A szövegbe nyomott képek — ókori minták másolatai — a történeti tanításnak élénkítésében is jó szolgálatot tehetnek.

Nagy emberek. Irta Arago Francois. Franciaából fordította Császár Károly és Kott Gyula. Tartalom: Carnot. — Monge. — Volta. — Ampère. Ára 4 K., vászonkötésben 4 K 80 f. A híres szerzőknek, kit mint tudóst és író egyaránt becsül a művelt világ, jelen műben középiskolánk felsőbb osztályai számára (6-8. oszt.) adnak tanulságos és lélekemelő olvasmányt, melyből a jeles tudósoknak nemcsak tudományos munkásságát megismeri, hanem egyszerű-mind jellemeket s erkölcsi fenségeket megismeri és szereti tanulják.

Verne Gyula összes munkáihoz bevezető. Irta Verne Gyula. Budapest, Franklin-Társulat.

51. SZÁM. 1900. BUDAPEST, DECEMBER 23. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világhírléppel együtt) egész évre 24 korona, félévre 12 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 16 korona, félévre 8 * A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világhírléppel együtt) egész évre 10 korona, félévre 5 * Kelföldi előfizetésekre a postai költség megfizetésével a csatlakozó.

KARÁCSONY.

AZ EMBERISÉG életében, a leghomályosabb órkortól maig, midőn az emberi elme igájába fogja már a villámot, ezeryi mérföldekre beszél, a csillagok sulyát, futását megméri s naponként valódi csodákat teremt, kétségtelenül legnagyobb szerű, legmagasztosabb, legjelentősebb Jézus Krisztus születése, melynek emlékét egyforma buzgósággal telt lélekkel űlik most meg földünk minden zugában, éjszak és nyugat fehér gyermekei, dél barna, fekete

népei, kelet sárga színű lakosai. Az egyenlítő forró tájéka, a sarki vidékek dermedt hidege, egyformán megrezdül a felhangzó karácsonyi örömelektől, mely száz meg száz nyelven zeng a népek ajakán. Zeng pedig királyokén, koldusokén egyaránt. De nem is lehet máskép. Hiszen az a vallás, melyet Jézus hirdetett, egyetemes, az egész emberiséget faj, nemzet, osztálykülönbség nélkül felölöl. A kereszténység ajándékozott meg bennünket az emberiség testvériségének nagy, felteleg eszméjével, lerontva minden korlátot

ember és ember között s összekötte őket a felebaráti szeretettel. Így került az ó-kori népek faji, nemzeti és társadalmi korlátokkal egymástól elkülönített műveltségei helyébe az egyetemes keresztény művelődés, a mely ugyanazokkal az eszközökkel ugyanarra a célra törekszik mindenütt, a hová a Megváltó tanítása elhatott. Az új eszmék áthatották először a régi műveltségű nemzeteket: a görögöt, a rómat, ezek révén aztán a népvándorlással Európába tódult felvált népeket s megvetették alapját a mai művelt világ alakulásának.

HAZATÉRÉS AZ ÉJFÉLI MISÉRŐL. Lincz Lajos rajza.

A fölkelő nap országa. Regényes utazás Japánban. Irta Vértési Arnold. 30 képpel. Vászonkötésben 4 K.

Görög földön. Emlék könyv a középiskolai ifjúság számára. Szerkesztették Dr. Csengeri János és Dr. Pastiner Gyula. Képekkel gazdagon díszített kiadás. Tartalom: Elisz. Triestentől Athénig. Lakkoz Mihálytól. — Korfa és a jón szigetek. Gross Gyulától. — Olympia mulja és jelené. Kárpáthy Kelemenről. — Hera és Zeus temploma Olympiában, Horváth Balázstól. — Az athéni akropolis. Bödiss Juszintól. — A propylainok és Parthenon Athena temploma. Hollósy Rupertől. — Nike Apteros temploma és az Erechtheion, Várady Károlytól. — Dionysos színháza, Döczy Imrétől. — Athén városában, Cserep Józseftől. — Salamis, Samu Ferenczről. — Eleusis, Buzássy Ábelről. — Tiryus, Mykene, Récsy Viktoról. — A mai görögország. Erdélyi Károlytól. — Gazdasági élet Görögországban, Molnar Istvántól. — Athéntől Konstantinápolyig, Gegeye Lenárdtól. — A közoktatásügyi miniszter és munkái 21704/93. szám alatt az iskolai könyvtáraknak beszerzésére, valamint vizsgai juttatásoknyul melegen ajánlotta. Ára 5 K 60 f. Díszkötésben 7 K 20 f.

Bácsy Jakab. Regényes történet a XVII. századi hajdúvilágról. Irta Deli (Dr. Thallóczy Lajos). Thury Gyula tizenöt rajzával. Ára 2 K 40 f., vászonkötésben 3 K 60 f. — A szerző tudományos kutatásai közben akadt erre a sajátosság és viszontagsággal teli történetre. Klastromi könyvtár perforte salakterjei között bönzöszte ki a mese eredeti kútförását, a mely annyira megragadta a komoly tudós érdeklődését, hogy regényes köntösbe öltöztette s így nyújtja a magyar olvasóközönségnek. A török-bosnyák-magyar világból való érdekes történet, melynek korrajzi háttere mély betekintést enged az akkori viszonyokba.

Sziklary Ilona és más beszédek. Irta Vachott Sándorné. Második kiadás képekkel. Köve 5 K 60 f.

Lányok könyve. fiatal lánykák számára Irta Varga Lajosné (Rajka Teréz). Második kiadás. 12 képpel. Köve 4 K.

A mythologia kézikönyve. Irta Cox György. Fordította és a finn mythológiával bővítette Simonyi Zsigmond. Második javított képes kiadás. Csinos kötésben 3 K.

Elbeszélések a görög tragikus költőköl. Irta Church M. A. Alfred J. Angolból fordította és jegyzetekkel kísérte Négy László. Négy színes képpel ára 2 K., vászonkötésben 3 K. — Günech egyik a leghívatottabbaknak azok közt, kik az ifjúság számára dolgoznak s a kritika egyhanglag dicséret méltív, klasszikus becsét tulajdonítván azoknak. A jelen kötet tartalma: — Alcestis szerelme (Euripides). — Medea boszjára (Euripides). — Hercules halála (Sophokles: Trachisi nők). — A hét fejedelem Thebea ellen (Aeschylus). — Antigone (Sophokles). — Iphigenia Aulisban (Euripides). — Philoketes avagy Hercules fia (Sophokles). — Agamemnon halála (Aeschylus). — Elektra (Sophokles). — A fűriák vagy Orestes fölmentése (Aeschylus). — Iphigenia Taurisban (Euripides). — A persák, vagy a salamis-i ütközet (Aeschylus). — Ion (Euripides).

Az élet iskolájában. Elbeszélés levelekben. Irta Krón Klára. Némethől fordította Kozma Józsefné. — Gesztessy Etelka. Ára vászonkötésben 3 K.

Magyar szent Erzsébet élete. Irta Toldy László, 10 képpel. Kemény kötésben 2 K. Velinpapíron díszkötésben 10 K.

Egy rút kis leány története

és egyéb elbeszélések. 12-16 éves leányoknak. Irta B. Büttner Lina. Második bővített kiadás. Görö Lajos rajzaival. Ára díszkötésben 5 K. — B. Büttner Lina, fiatal leányainknak ez a kedvelt írása ismét egy új kötettel lepte meg serdülő ifjú barátinót. Egy rút kis leány története és egyéb elbeszélések ezme alatt egy jókora kötet olvasmányt ad 12-16 éves leányok számára. Valamennyin átvonul a leánykor sok örömeinek és apró keserveinek hü lerajzolása, a mint ezt Büttner Lina oly mesterial érte. A kötet vezető beszéde, a Rút kis leány története, ezáltal már második ízén lát napvilágot, s neki is megvan az ő története. Római püspök ugyanis annak idején tanítványának: Mária Valéria főhercegnőnek szerezte meg ezt a könyvet, a melynek olvasmánya arra bírta a tudós püspököt, hogy a szerzőnőnek meleg hangú elismerő levelet ír, a fiatal főhercegnő pedig arcképet küldött meg neki. A Franklin-Társulat a maga részéről is hozzájárult ahhoz, hogy a könyv újból szíves fogadtatásra találjon, mert Görö Lajossal egy esomó hangulatos képet rajzoltatott a szöveghez s a kötetet előkelő külsőben bocsátotta piacra.

Görög-római mythologia. Irta Csiky György. Második képes kiadás. Ára csinos vászonkötésben 3 K 60 f.

Diákélet Angolországban. Irta Laurie A., fordította Hegedűs Pál. Az eredeti francia kiadás fajnemzetével. Ára 3 K 60 f., díszkötésben 5 K 20 f. Középkolai ifjaink, ha megismerik, nagyon meg fogják szeretni ezt a pompás könyvet. — Ifjúsági irodalmunk pár év óta öröndetes módon föllendült. Hazai írónk legkiválóbbjai szívesen dolgoznak az ifjúság számára és a külföldi hasznos és jó könyvek sora megjelennek nyelvünkön. Laurie ifjúsági regénye ezek közül való. Egy fiatal diákélet rajza ez, az angol nevelési mód helyes és mindenekelőtt jellemképző módjának feltűntetésével. Mely eszközökkel kell legyőznie a serdülő ifjúnak magával született gyengéit, leszkonia hibáiról és a testet, lelkét nem rendszabályokkal idomítani, hanem a természet egyenes fejlődésmentését követve fejleszteni: ime ez van megírva ebben a könyvben. Olvasván a csinos keretbe foglalt történetet, a didaktikus rész észrevételmentesen lesz a fiatal elme kincséről és pedig gyönyörködéssel megszeretelmű kincséről. A francia középiskolai ifjúságnak (12-16 év) ez a legkedvesebb olvasmánya. Binnük benne, hogy hamar népszerű lesz a mi ifjúságunknál is és az iskolai könyvtárakban. A szöveget a francia kiadás huszonegy eredeti fetszett képe kíséri és a könyv kiállítása egészen igen tejszerű. (Égyetértés 1897 decz. 3.)

Szalay Károly rajza.

AZ ALKONY.

Bűvös, édes és beszédes,
Nesztelen száll bár alá.
A ruhája lenge pára,
Dísz a bágyadt nap sugára,
Búcsúcsókja szó reá.

Lenge szellő a min élő,
Érkezésén lágy sohaj
Kél a légben s tiszta égen
Lángjait most gyújtja épen
Tünde fényű égi raj.

Innen, onnan habja csobban
Tó vizének s útra kél
Vizi szárnyas, míg a szél
Össze sűgő bűgő nádas
Bolyhát rázza esti szél.

A bereken félve rebben
Késve szálló kis madár;
Lágy mohával, kis családdal,
S érte égő, dalos párral.
Rá a fészek enyhe vár.

S míg a tájra mély homálya
Száll az éjnek s néma csend:
Bús danába, estimába
Kezd az erdő csalóánya,
Mit az ég s föld visszazeng.

Szalay Károly.

A KOMPOSSESSOR FÁK.

Elbeszélés.

Irta Mikszáth Kálmán.

Mikor 1736-ban Mária Terézia a szép természetű főherceg-kisasszony elvette Lotharingi Ferencet, Magyarországon is sok »Te deum« mondatok el a papok és még több áldomást ítanak a menyegző megünnepelésére a nemesi renden levők.

Gróf Brunswick Károly, az akkori nórgrádi főispán, váltig törte a fejét, mikép tünhetne fel az udvar előtt. Mert stréberek már akkor is voltak. Sőt azelőtt is. Erősen gyanakszunk, hogy már a bibliai Ábrahám is stréberségből akarta feláldozni a kis Izsákot.

De maradjunk a nórgrádi főispánnál, a ki szerette volna erre az alkalomra derekasan kivágni a rezet. Valami nagy lojalitást akart, de a mi mégis olesó legyen. Sokáig gondolkodott, míg végre kiadta a parancsot, hogy a lakosság emlékfákát ültessen. Ez a lojalitás maradó is és nem kerül pénzbe.

Minthogy roppant száraz esztendő következett, az emlékfák ritka helyen fogamzóttak meg. De semmi közünk a többihez, a mi történetünk két hatalmasan fölpendült hársfáról szól, a melyeket nagyságos Lányi Pál úr ültetett el a Porovka nevű rétje végébe a csikavai határban. Negyven esztendő alatt hatalmas derekú tereblyes fákká növekedtek, dacára annak, hogy a hársfa lusta, vagy gyöngédebben kifejezve, hogy sokáig szeret

fiatalnak látszani. Szóval Lányi Pál megélte, hogy a fák lombkoronája alatt tizenkét személyre terített asztal lehetett teljes árnyékban.

Mint filozófus ember élete végén elgondolkozván hosszú pályafutásáról, hogy bár több rendbeli hivatalokat és tisztségeket viselt vala, azt hánytorgatá elméjében, vajjon ha nem sokára Isten színe elé kerül és a teremő azt kérdezi, miféle nyomot hagyott a világon, nem volna-e legcélszerűsőbb azt felelni: »Ültettem, uram, két gyönyörű fát a Porovka réten és azok ott nőnek, virágozván és illatozván, árnyékokat nyújtanak az eltikkadt útonjáróknak.«

Annyira beleléte magát e gondolatba, hogy valóságos kultuszot üzött a fáival. Mindennap elment a Porovkára, nyesegette, tisztogatta és elbeszélgetett velök, mint valami értelmes lényekkel. Ha valamely gally megsérült, bekente puha gyógyító földdel a sebet, hogy ne terjedjen tovább. Gondozta nemcsak azt a részüket, a melyik kijött a napvilágra, hanem azt is, mely befelé nőtt, mert a gyökerek is csak olyan édes gyermekei a fának, mint a gallyak, csak hogy ők nem hivalkodnak, nekik nem kell a napfény, a szereplés, befürjék magokat szívesen a talajba, sokszor kemény kövek közé, hogy onnan táplálják láttatlanul az anyjukat, meg a szép kis gally testvéreiket odafönn, a kik leveleznek, susognak, virágznak és ringatják a rajtuk ülő madarat.

De a fák is hálásak voltak iránta. Árnyékok, gyógyító théat és pihenőt nyújtottak neki. Sehoh se tudott olyan édesdeden elszundikálni, mint alattuk a fehér márványpadon, melyre ez a mondas volt kivésve:

»Pihenj vándor, ha erre jársz. E fának egy királyné szerelme adott életet, de illatuk, árnyékuk a tied is.«

Sőt az öreg úr megélte azt is, hogy egy napon Mária Terézia maga is megjelent a fák alatt és meguzsonnált.

A felséges asszony uralkodása vége felé Váczott, Migazzi püspöknél töltött vagy két napot s hallván az érdekes vonatkozású csikavai hársfáról, asszonyi szíve megkívánta azok látását, elrendelést tehát, hogy másnap délután oda kocsizik, miről a hopenster azonnal értesítse a birtokost, Lányi Pál kir. consiliariust.

Hajadon fölve várta az ősz gazda a csikavai hársak alatt s gazdagon terített asztal, királynéhoz méltó uzsonnával.

Az uralkodónó hosszan, némán nézte az érdekes fákat, sok sok emléket kelthettek azok fel. Borongós hangon jegyzé meg, de mégis nyájasan:

— Igen örülök, kedves Lányi, hogy láthatam a fáit. Erősek, szépek. De egyszersmind udvariatlanok, mert megmondják nekem, milyen öreg vagyok.

Aztán mosolyogva ült le az asztalhoz, megízlelte a frissítőket, miközben odaszólt Kaunitzhoz.

— Ön ügyes az olyanokban, herceg, véssze bele a fába a névbütömet.

Igy lett az egyik fa az »M« után Mária, a másik pedig a »T« betűből Terézia.

A királyné még vagy félórát töltött ott, vidáman enyelegve a püspökkel és palotahölgyeivel. Távozáskor sajátkezűleg tört le egy illatos gallyat, melylyel a felséges arca körül hadonászott, hogy a szunyogokat távol tartsa.

Hanem hiszen ha nem lett volna is becses eddig a Lányi fának, lenne majd ezután. Száz és száz történetek röpködött szerteszét messze vidéken a híres uzsonnáról s nem is volt igazi gavallér, a ki nem szeretett egy gallyacskát a hársfáról, a mit imádoztának küldjön, hogy

tegye az imádságos könyvébe vagy a poharába a viziszobájában.

Megijedt Lányi Pál. No ha ez a bolond divat így harapódzik, akkor a két fát hamar elhordják, szilánkjá se marad. Szörnyűség az, hogy még mindig mennyi ember szerelmes egymásba! Elhatározta, hogy addig is, míg rendes csószházat építtet, hadd iljön éjjel-nappal egy puskás őr alattuk és ne engedje tördelni.

Beteges szeretetében belevegült most a komoly aggodalom érzése is a fák jövője miatt. Mi történik velük, ha ő nem lesz? Szétszedik, eltördelik. Rüpök gyerekek bevagdossák a nevet, pásztorok tüzet raknak alattuk, felgyújtják, boldogtalan fráterek felakasztják rajtuk magukat, a mivel megfertöztetik.

Lassan-lassan megérlelődött benne az a gondolat, a mit a halálos ágyán tollba mondott, mindennemű ingó és ingatlan vagyonát, mint-hogy ivadékai nincsenek, fivérének, Lányi Mihálynak, Sárosmegyében élő fiára hagyván, kivévén a Porovka nevű hatvan holdas rétet és négyezer Mária Terézia tallérokat.

»Hagyom pedig — diktálta a haldokló — a rétet és négyezer tallérokat a két hársfának oly módon, hogy időről-időre a szolgabíró és a csikavai plébános neveznek ki kölcsönös egyetértésben gondnokot, a ki a rét és a pénz jövedelmét a hársfák gondozására fordítja. Kívánom, hogy díszes sorompó emeltessék a fák körül s a mennyiben szükségesnek mutatkoznék, külön csósz ügyeljen rájuk.

»Minthogy azonban minden mulandó e földi világon, következésképp a fák is, azon esetben tehát, ha a fák kiszáradva, háború, villám, elemi csapások által vagy bármely módon elpusztulnának idővel, úgy a rét, mint a nevezett summa pénz, mely a vácsi káptalannál őrzendő, nevezett Lányi Mihály ágán élő egyenes leszármazottakat illesse.

»Rendelem továbbá, hogy lelkek az Istenhez szállva, porlandó testem a fent említett fák alá temettessék, Atyának, fiúnak, Szentlélek Istennek nevében Amen.«

*

Új negyven év vonult el csöndesen az öreg sárgolyóbis fölött, hol annyi fű, annyi fa, annyi ember és annyi bogár van.

A két hárs még mindig élt, sőt még nagyobb lett. Az alattuk levő s behorpadt azóta, alig is látszott, hogy ott valaha sir volt. Csak a vadméhek tudták megmondani, a kik ott döngnek fölötté és hallhattak róla az apáiktól.

A világ megszokik mindent. Megszokta, hogy Lányi Pál nincs. A vadméhek megszokták, hogy ott sir nincs. A fákat is megszokták a vidéken. Eleinte furcsa volt, hogy egy szép rétnak és egy kapitálisnak az urai. De hát az örökös nem tett annak idején kifogást — hiszen olyan kicsiség az a rét az örökölt három ezer hold mellett, szájtát se lett volna érdemes kinyitni. A hatóság sem bánta, sőt tetszett neki. Kiszivárgott, hogy midőn a királynő értesült az öreg Lányi különös hagyományáról, Kaunitzot kérdezte, lehetséges-e meghagyni, a herceg mosolyogva felelte:

— Ha egy virágszálnak lehet hét országa, miért ne lehetne két hársfának egy rétje?

Hát bizony már akkor nagyon elhervadt virágszál volt a királyné, de a bók friss volt és a hatóság respektálta a Kaunitz mondását; a két hárs nyugodtan élvezte a maga jövedelmét, — már a mennyit a tutor juttatott nekik belőle.

Irigyűk nem volt, legfeljebb egy-egy szegény vándorló legény sóhajtott fel néha alattuk:

— De jó volna feleségül venni valamelyiket! Maga az örökös már nem is élt negyven év múlva. A meddig élt, vagy úr volt és rá se gondolt a csikavai hársakra.

Egy másik fa volt az ő rögeszméje, mely különösen szereti a sárosmegyei talajt: a családfa. Fényes történelmi ősök és nexusok kereséséből áll e betegség. Az ember elképzeli például, hogy giliszta vagy kigyó van benne, vagy elképzeli, hogy Gara-vér folyik ereiben. Így vagy úgy boldogtalan az illető. Mert keresi, keresi, de soha se találja meg sem a Gara-vért, sem a kigyót.

A következők azonban elmaradhatlan.

A CSIKAVAI HÁRSÁK.

Ha az ember a kriptákban turkál, a helyett, hogy a földet túrná, napról-napra lefelé megy; úgy történt aztán, hogy Lányi György megfogya, eladósodva hagyta a birtokát két fiára Ubulra és József-re.

Ubul szerencsésen lelőtték a francia háborúban, mielőtt megházasodott, de már miután a maga birtokrészét elköltötte, családot tehát csak József alapított, de József is »terhelt« ember volt, a hogy az orvosok szokták mondani. Az ő szenvedélyét a porlekedés képezte. Pörlekedett mindenért, mindenkivel és örökké csak pörlekedett. Pedig ez nagy baj volt még akkor, a régi prókátorok világában, nem olyan tréfa dolog, mint most. A régi fiskálisok még derék tekintélyes urak voltak, a kiknek gyanútlanul adta át magát az ember s úgy ott maradt a bőre lassan-lassan a kezeik közt, hogy észre se lehetett venni. A mai fiskális már nem veszedelmes, mert a mai fiskális teljesen gyanús firma, lelketlen, istentelen hirben álló individuum. A diplomája olyan, mint a velenecsei macskák nyakán a csöngettyű. Vigyázz, mert itt a macska! A csöngettyű macska éveik nem eszik galambhúst a Szent Márk-téren. A galamboknak egy-egy tollát ha kitépte is, többnyire idejekorán röppennek el. A mai fiskális tehát már nem árt nagyon, hanem mikor még a diplomája nem volt figyelemre méltó veszőségétől, az ügyvéd kényelmesen végezhetett kliensével...

József úr szemlétomást szegényedett. S a a milyen arányban fogyott a vagyon, oly arányban bukkant fel a családi emlékek közül a csikavai hársak története.

— A csikavai hársak! Bolond egy dolog. Egy gyönyörű rétünket tartják vissza, meg egy kapitális. Hát hallott már valaki olyat?

Fűnek-fának beszéltek. Egész Sáros tudott róluik. Némelyik hitte is, némelyik nevette. Mert hát új dolog az még Sárosmegyében is, hogy valaki a fáktól várjon örökséget.

Eleinte csak mint családi kuriózum jött szóba a két nórgrádi hárs. Orrhangon beszélte el a hóbortos Lányi Pál végrendeletét az öreg József vagy a fia Károly, a ki akkor jogász volt Eperjesen s a kire már az ősi fényből csak a racs-csolás maradt. No meg a fák.

Később azonban mindinkább kiértett az előadói hangjukból a dicsekedés és a reményesség. A csikavai fák így, a csikavai fák úgy. Az ördög vigye el ezeket a csikavai fákat!

Az ifjú Lányi egy vakációiban nem sajnálta az utat Nórgrába s mivelhogy tudott egy kicsit festeni, vászonra teremtette a két hársat, haza-

hozta, felakasztották a nagy ebédlőben, a többi családi képek közé.

A látogatóknak volt újra mit hallani; most már öszintébben adták:

— Ezek azok a bizonyos hársak, ősem uram, vagy bátyám uram. Egyszer még kisegitenek bennünket a sárból.

A kellemetlen vendég aztán rendesen arról beszélt, hogy a hársak milyen hosszú életűek e földön.

— Hát ugyan meddig élhetnek?
— Öt-hatszáz esztendeig.
— Hm! — sóhajtott magában József úr — nehéz lesz kivárni.

A hársak élete ezalatt semmi változáson nem ment keresztül. Csuklani nem tudtak, hát a sok emlegetés nem bántotta őket. Csendesen álmodoztak messze onnan a Porovka-rétről, meg se gondolva, hogy a Lányi-családnak immár ők az utolsó oszlopai. Olyan oszlopok, a melyek útban állanak.

De meglehet, hogy a »Terézia« (a melyikbe Kaunitz a T betűt véste be) valami bolondot gondolt a következő télen. Mert mikor megjött az új tavasz és Mária már rendes szokása szerint kieresztette a rügyeket, szép lilaszín patlanásokat, azalatt a Terézia meg se mozczott. Ámbar 'iszen a Terézia mindig lustább volt, mindig több napfényt kellett neki, hát eleinte föl se tűnt a késedelme. Hanem mikor aztán Mária a leveleit is kibontotta és Terézia meg mindig aludt, az akkori gondnok, Poroszkay Mihály uram (tekintetes Somogyi István szolgabíró úrnak (a sógora) hallván a hírt, nem kis ijedelemmel kocsizott ki a Porovkára, a valódi tényállást megismeréni.

Hát csakugyan igazat mondanak; a Terézia hárs kopaszon meredezik az ég felé.

Nagyon elbűsült Poroszkay uram, s még a kocsii-üléről kezdte korholni a vén fát:

— Hát mi az ördög az Terka? Megbolondultál te Terka. Ne okoskodj Terka! Igyekez már Terka!

Csak midőn közelebb ért és a peneculusával úgy a galyakon, mint a törzsön lenyese a kérget, hánest, az elevenjébe tett bevágásokat, tudta meg, hogy bizony a Terka halott már, egy teljesen kiszáradt fatuskó már, a ki még csak egyszer fog fénykedni e földi pályán, — mikor alágyújtanak vele.

Baj, persze baj és a ravasz Poroszkay szerette volna titkolni a halálát, de már akkor a Lányiék szemé olyan érdeklődéssel csüngött a fákon, hogy egy hét se telt bele, megtudták.

Egy napot se késtek. A prókátoruk legott

Lotz Károly: Ménés a zivatárban.

megindította a kérvényt nemes Nógrád vármegyéhez, felszerelve azt keresztlevellel és a Lányi Pál-féle végrendelet másolatával, hogy miután az egyik csikvai hársfa kiszáradt, a Porovka-rét felét és a váci káptalannál elhelyezett tőke felét Lányi Mihály egyenes leszármazottjának, Lányi Józsefnek kiadatni méltóztassék.

A vármegye kiadta a kérvényt elintézés végett tekintetes Somogyi István szolgabíró úrnak.

Tekintetes Somogyi István szolgabíró úr pedig az ügy lelkiismeretes tanulmányozása után meghozta az ítéletet ekképen:

«Az elhalt fa után az életben maradt fa örököl.»

Hát 'iszen lehetett ez salomoni ítélet (annak is mondta Poroszkay uram és a plebános) de mégis törvénytelen volt. Már annyiban, hogy halálos ítéletet szolgabíró nem mondhatott, ez pedig egyenesen halálát okozta Lányi Józsefnek. A mint elolvasta a végzést, kihullt a papir a kezéből és ő maga is leesett élettelenül: szívszélhűdés érte.

Az öreg halálával kiűtöttek a zavarok. A hitelezők egyszerre rohantak ki mindenünnen.

Pedig olyan szép tervük volt! Csak egy kis lélekzetvétel, egy kis idő s ez az örökség kellett volna, hogy talpra álljanak.

Élt akkor ugyanis a szomszédos Kassa város-

Keleti Gusztáv: Gödöllő.

jött a kedvezőtlen ítélet, az öreg úr halála, a hitelezők fészkelődése.

A temetés után összeült az anya a fiúval tanácskozni.

— Nem sokára kitűzik az árveréseket. Mindenünket ellicizáltják, hajlék és fő nélkül maradunk, mint az újjam.

— Hát mit tegyünk, anyám?

— El kell azt a leányt vened. Meg kell menteni a Lányi-nevet és a Lányi-kuriát.

— Hiszen én elvinném, de hol vegyem a költségeket, a mi ahhoz kell? Talán azt gondolja édes anyám, hogy feljebbezzük meg az ítéletet az elpusztult fa hagyatékára nézve?

— Az hosszadalmas és bizonytalan — felelte az asszony. Mit ér már a fű, ha a ló megdöglik. A pénz a káptalannál van, a szolgabíró és a pap, a kik a fák tutorát kinevezik, nem könnyen engednek a dologban. Aztán ők otthon vannak elég befolyással, hogy keresztül vigyék, a mit akarnak. Nem, fiam, a feljebbezés nem ér semmit.

— De hát akkor mit tegyek? — sopánkodott Károly.

Az asszony a csipőjére tette a kezét.

— Hát mit szoktak csinálni a türelmetlen örökösök, ha nagyon kell nekik az örökség? kérdé élesen.

— Ugyan mit? — tündődék Károly, mereven nézve maga elé.

— Megölik az örökhagyót, — felelte az anya mérgesen.

— Megölik? — szólt Károly összerézzenve. De hiszen az borzasztó!

Munkácsy Mihály: Mosónók.

SZANA TAMÁS «SZÁZ ÉV A MAGYAR MŰVÉSZET TÖRTÉNETÉBŐL» CÍMŰ MUNKÁJÁBÓL.

— Ne légy legalább együgyű, Károly! Mit nézel rám olyan mereven? Hiszen persze borzasztó, ha emberről van szó. De egy fa! Mi egy fa? Hát okvetetlen szükséges, hogy az természetes halállal muljon ki?

— Igen, de...

— Ejh maifa vagy, ne beszélj, mert ha nem az volnál, már régen nem állna ott az a fa. Két ember meg egy fűrészt jól megtenné egy szép holdvilágtalan éjszakán.

— De hátha megtudnák?

— Hát mért kellene azt megtudni?

Lányi Károlyban megfogott a szándék. Sötét álmatlan éjszakák megértették, kiszélesítették. Igen, megölöm a fát. Hadd vesszen. Ha ez a fa egyszer nincs, mindjárt úr vagyok. A hatvan holdas rét igazi Kánaán, és a négyezer forint

Idegének figyelmeztették Lányinét: — Vigyázzon a fiára, tekintetes asszony, mert valami rossz jár a fejében.

(Vége következik.)

KARÁCSONYI LEGÁCZIÓBAN.

Kedves emlékei az ifjúkornak! De jól esik visszagondolni rátok, emlékezni amaz időkre, a mikor Bocsor grammatikájából verték belém a latin nyelv elemeit! Hányszor izzadtam a pápai főiskola padjain, midőn osztályunk réme — latin tanárunk — megjelent közöttünk, hogy a feladott leczkét számon kérje! Jaj, de szigorú, irgalmat nem ismerő ember volt! Jobban féltünk tőle, mint a rómaiak Hannibáltól. Még

jóllakott gyomor legmegnyugtatóbb emléke egy bevégzett jócelekedetnek. Mi ezt a jócelekedetet csak elkezdjük, de soha be nem végeztük.

Annál nehezebben vártuk az ünnepi vakációt, a midőn otthon a szülői háznál, vagy a legációban kipótolhattuk, a mit a konviktusban elmulasztottunk.

A karácsonyi legációválasztás napja épen összeesett az országos vásárral s így találtunk fuvarosokat, a kik elvittek Győrig. A toronyóra éjjel után kettőt ütött, mikor oda értünk. Rémes esend volt az utcákon, mintha az egész város kihalt volna. Elindultunk olcsó szállást keresni. Három koresmának is dörömböltünk az ajtaján, ablakán, nem bocsátottak be. Utoljára a Duna-utczában tettünk meg egy próbát.

Márk Lajos: 'Lehullott a rezgő nyárfa...'.

A «Könyves Kálmán» tulajdona.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

krözüsi vagyon most nekem. A dolog annyira tiszta, hogy nem is kell a formalitásokkal időt vesztegetni. A legelső zsidó ad rá pénzt és nyitva áll az út Kassára a Schramm-házhoz.

Nem a lányra vágyott, hiszen nem szerette. Odáig már el sem ment a terveivel. Csak addig rajzolta ki képzelete a jövőt, mikor a négy kapálózó lovon, a mit vesz, megáll a Schramm portán és odadobja a gyeplőt a liberias kocsinak. Az átkozott gentry-vér dolgozott benne. Az ürte, kergette és mutogatta neki a színes képet. Őt magát mint kerőt, mint gavallért. Megint egy Lányi, a ki négy lovat hajt. Meg lehet ebbe bolondulni. Ah, hogy nyargal a négy paripa, villámlik a kassai utcák köve, a patkóik alatt! Nyitják ki az ablakot az emberek, a merre megy. Hej, ki lehet az a gyönyörű úr? Hát az bizony a Lányi Károly.

Napokig beszélgetett, tárgyalt csukott ajtónál hű szolgáljakkal, bizonyos Toportyán Mihályval. Azalatt a szokottnál is sápadtabb volt, kerülte az embereket, lehorgaszott fejfeljárt s ha valaki megszólította, összerázkódott.

alkor nem született meg a próféta, a ki azt fogja hirdetni, hogy «üsd vissza». Jól emlékezem boldogult jó apám szavaira, a ki azzal a biztatással adott a tanár kezébe: «nem bánom, ha a bőrét húzza is le, csak embert neveljen belőle».

Hanem aztán belém is verte a maga studiumját úgy, hogy negyvennyolcz esztendőnek minden viszontagsága sem volt képes abból egy betűt sem letörölni, a mit nádpálcájával bőrömön át belém kergetett. Tömte belém a tudományt, mint a libába a kukoriczát.

Bárcsak a szeniorok hasonló buzgalommal táplálták volna testünket, mint a tanár urak lelkünket! De — sajnos, — azon kor emberei annak a végzetesen téves axiómának voltak rabjai, hogy «plenus venter non studet libenter». (Pedig a vacuus venter se studet ám libenter!) Lelkiismeretesen ügyeltek tehát, hogy valamiképen jól ne lakjunk.

Jókai azt írja egyik regényében, hogy «a jó étvágy a reménysegeknek egyik legboldogítóbb fajtája». Nekünk csapás volt az. És hogy «a

Itt is volt egy koresma, a hova a csallóközi hetivásárosok szoktak bejárni; reméltük, hogy ide már csak beeresztenek, hiszen mi is csallóköziek vagyunk. «Zörgessetek és megnyitattik», azt mondja a Szentírás. Megnyitattott nekünk is; de nem ám a koresma, hanem a börtön ajtaja! Mert a sok dörömbölésre előjött a patrol, elfogott bennünket és bekísért a városházára. És ez volt szerencsénk, különben az utcán fagyunk volna meg. Ott háltunk a priessen. No, de itt legalább meleg volt.

Másnap a pátenssel igazoltuk magunkat s megköszönve az éji szállást, ballagtunk Gönyő felé.

A révnél egy szál révész ácsorgott.

— Hová mennek? — kérdé.

— At a Csallóközbe.

— Nem lehet, — legalább estig. Nincs egy órája, hogy a zajlás megállt.

Dehogy várunk! Pázmán Rudolf, a legvakmerőbb köztünk, ment elől; tiz lépésnyire utána Bődök Pali, azután Zsidó Dezső, Bogár Józsi, végre magam. Átkeltünk szerencsésen. Nem

Grünwald Béla: A völgyben

szakadt be a jég alattunk. És ezt a konviktsusi kosznak köszönhetjük; oly könnyűek voltak, mint a kotlós tyúk.

Most már csak egy vágyunk volt; étvágy! A konviktsusi kefe* alaposan kipucolta gromunkat. Ugyan mit érhetne hasonló étvágy egy hercegnek, vagy grófnak? Egy csorda marhát adna érte!

Partot érve a Csallóközben, kis csapatunk szétoszlott; essent ki-ki a maga legácziójába.

Rég mondogatta már tiszteletes uram a H—i kurátornak, hogy csináltassa meg a templom-ablakát ott a kathedra mellett; mert bejön a hideg, rheumát is kaphat miatta; de hijába kérte, nem csináltatta meg. Száradjon most már az ő lelkén a botrány, a mi ebből keletkezett.

A szent Karácsony ünnepén megtelt a templom áhítatos hívekkel. Harsogott az ének:

Oh, nagy vendég! testvér, atyánkfia,
Jójj szívünkbe Jézus, Dávid fia.

Miután a hívek lelkük szerint kiénekeltek magukat, legatus uram felballagott a szószékre. Buzgón imádkozott, aztán felolvasta a szent lelkét:

«Dicsőség magasságban Istennek és e földön az embereknek békesség és jóakarát.» Azután bele fogott innapi szónoklatába. Elővigyázatból azonban kitérte predikációját a pulpitusra, hogy ha netán elakadna, segíthessen magán.

De midőn legtűzebben deklamál: bezúdul a törött ablakon az éjszaki szél és elkapja az írást. A legatus ijedten kap utána s meglepedve a hely szentségéről, elküldte magát: «fogjátok meg, a Ponciusát!» Persze, hogy vége lett a komoly áhítatosságnak.

Hanem az én legatusom se ment több legáczióba, pályát cserélt s pap helyett lett belőle törvényszéki bíró. Ma is él.

Dr. Závory Sándor.

A VILÁG LEGKISEBB VASÚTJA.

Furesa kis vasutat épített a múlt évben New-Yorkban egy élelmes vállalkozó. Valósággal megérdemli a legkisebb vasút nevet, mert gépei és kocsjai alig nagyobbak azoknál az apró mintáknál, melyeket kiállításokban szoktak a vasuti társaságok bemutatni.

A parányi vasút a lehetőségig hű másolata a nagy vasutak minden részletének és szerkezetének. Gőzmozdonya amerikai rendszerű s nyolcz kerékre jár. Még azok a részei is megvannak, a melyeknek kicsinyiségük miatt nem vehetik hasznát, mint a mozdonyvezető és a fűtő helye. Az egész mozdony hossza öt láb és négy hüvelyk, szélessége tizennyolcz-, magassága huszonnolcz hüvelyk a sinéktől a kémény tetejéig számítva. Legnagyobb két kerekének átmérője hét, a kisebbeké öt hüvelyk. A hengerek átmérője két hüvelyk. Az egész gép súlya mindössze 600 font.

A parányi vasút pályája két sínparból áll, váltókkal és forditó készülékekkel s a new-yorki

* Kőménymaglevés gőnyneve.

Central Park-ban van fölépítve. A szó szoros értelmében keskeny vágányú ez a vasút: sinei tizenkét és fél hüvelyknyire vannak egymástól. Egy-egy lokomotív tíz kocsiállóról álló vonatot húz. A kocsi hossza öt láb, alakjuk olyasforma, mint a mi vasutainknál a személyzet részére szolgáló úgynevezett «hajtány»-ok; két egymással szemben levő pad van szélükben elhelyezve, azokon ülnek az utasok, mindegyik padon kettő. Az egész vonat tehát negyven utast bír vinni egyszerre. Csak épen menetrend és állomások nincsenek.

Egyszeri út három és fél percig tart, az átlagos sebesség óránként húsz mérföldre van megszabva. Gyorsan, aprókat pöfögve, vékony füstfelleggel bocsátva szalad a kis vonat, melyet nem széllel, hanem az anthracit nevű porrá tört tüzelőanyaggal fűtenek.

S ki ül erre a parányi vasútra? Hát a gyermekek, a kiknek nincs most ennél kedvesebb mulatságuk. A szokott játékok, futkórázások, látványosságok, melyeknek pedig épen a Central Park bővében van, elvesztették varázsukat, legfőbb vágya most minden new-yorki gyermeknek, hogy egy-két «utazást» tehessen az ő saját külön vasútjukon. Ezért, bár a vonatok igen gyakran indulnak, mégis alig esik meg, hogy üresen maradjanak, vagy soká kelljen megteleülésre várni.

Az egyedüli felnőtt ember a vonatvezető, a ki a lokomotív mögötti kis kocsiiban gubbaszkodik, nem épen a legkellemebb helyzetben, mert a lábát ugyancsak össze kell húzni, hogy szűk helyén elférjen. Ő egyesíti magában a fűtő,

Bihari Sándor: Csalamádé gyűjtés.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

gépvezető, kondoktor hivatalát. Csak a két végállomáson áll egy egyenruhás suhancz, a ki a jegyeket vizsgálja és lyukgatja.

A kis vasút mozdonyának kazánja aczélból készült. Minden, a mi a nagy lokomotivokon szükséges, megvan ezen is; hogy csöngettyűje és sípja is van, az természetes, mert az apró utasoknak nem volna teljes a mulatság, ha a vonat időnként nem fűtyülne egy nagyot.

A kis vasút építőjének első dolga volt a megnyitás után, hogy szabadjegyet küldött az Egyesült-Államok elnökének. Szabadjegy-szerzési kísérleteket gyakran tesznek az apró csemeték is, de a jegyszédők könyörtelenül elutasítják őket, a mi nem egyszer ad nagy sirásra alkalmat. Most azon fáradozik a vállalkozó, hogy belép az amerikai vasutak szövetségébe s ezzel a gyermekek vasútja a rendes, nagy vasutakkal egyenlő rangra jutna.

Dr. FARKAS LÁSZLÓ.

Az utóbbi napokban és hetekben sokat emlegettek egy népszerű fővárosi orvost nem csak a szakkörökben (hol a haza határain túl is megbeszülük), nem csak a betegek közt (a hol igazi bravour-műtéseket végez), hanem a politikai világban is.

Ez Farkas László, a Vörös-Kereszt egyet Erzsébet-kórháza és a Szt-Rókus kórház főorvosa, azonfelül pedig a budapesti társaságoknak is egyik jól ismert és kiválóan kegyelt tagja.

Az eset, melynek keretében emlegették, egy statutum, melyet évek hosszú sora előtt hozott a főváros, a mely szerint a székes főváros valamely kórházában alkalmazott orvos állásával összeférhetlen, hogy más kórháznál is alkalmazásban lehessen. Ez a statutum évekig pihent csendesen a város valamelyik iratsomagjában, a hol bizonyosan elég sok furesaság van eltemetve.

Senki se hitt a fölelevenítésében; oda sorozták azt, a kik tudtak róla, a hol azok a renaissance-korabeli regék vannak, hogy Magdeburg vagy Milanónak olyan híres órása volt, a kinek megismervén a maga remekművét, a szemét szúrták ki a nemes tanács határozatából, nehogy másoknak is olyan órát csinálhasson.

Mert kétségekívül, komikumra megy ki a dolog, ha olyan orvosra alkalmaztatik, a minő Farkas is, ha úgy fejezzük ki e statutumot, hogy pl. Balassának vagy Bilrothnak megkötik a kezét, hogy csak egy bizonyos helyen gyógyíthasson — holott az egy Aberán kívül — az volna a nagy

előny mindenütt, ha minden műtétet Bilroth végezhetne.

— Az ám, csak hogy a többi orvosnak is élni kell — gondolták magukban a statutum alkotói. Ha csak azok gyógyítanak, a kik tudnak, kin tanulnának meg gyógyítani azok, a kik nem tudnak?

Egy szóval konstatálni lehet, hogy ezt a statutumot egészséges emberek csinálták, pláne olyan egészségesek, a kik épenséggel nem gondolnak arra, hogy ők is betegek lesznek valamikor.

Különbö a statutum örökre pihent volna, ha az utóbbi évek divatba nem hozzák az inkompatibilitási sportot, mely a képviselőház nagy tantíemeket húzó urai ellen indult; — a mi divat, divat, e hajszra fölturkálta a fővárosi statutumát és a városi tanács lemondási dilemma elé állította a maga orvosait.

Így lőn, hogy az inkompatibilitási vihar, mely a képviselők ellen indult meg, ott egy csöpp kárt se okozott, addig a jámbor statutum fogott a vékonyabb nyakakon és a főváros két állással bíró doktorai kénytelenek voltak egyik állásukról lemondani.

Örök tanúság ebből az, hogy a lapokban és aktákban megindult viharok és az igazi vihar közt nagy a különbség. Az igazi vihar, a mit a természet csinál, a nagy fákat csavarja s tépi ki és a cserjéket nem is igen mozgatja, míg ellenben az emberek által támasztott efféle tisztogató fergetegek csak a cserjéket gázolják le, a nagy, méltóságos fákat meg se mozdulnak — maradnak tovább is odvasok.

A legtovább küzdött a «végzet» ellen Farkas László, ki a városi közgyűlés elé vitte a tanács dögát, néhány évi haladékot kérve. Egyike volt ez hosszú idők óta a legmozgalmasabb, legszínzadagabb közgyűléseknek. Az aljában csekély kérdés behozta a legrestebb bizottsági tagokat, még a betegek is mozgósítva lettek «Pro et contra Farkas». Izgatottan folyt a szavazás és a népszerű orvos elvi harcában néhány szavazattal győztes maradt a tanács ellen.

Ez az erő-mutatvány egyébiránt nem használt semmit, (leszámítva azt a morális és megnyugtató dokumentumot, hogy egy érdemekben

Dr. FARKAS LÁSZLÓ AZ «ERZSÉBET-KÓRHÁZ» KÖRTERMÉBEN.

gazdag pálya mindig nagy erőt reprezentál) a statutum azért megmaradt statutumnak s a kormányt követelni kellett az alkalmazását.

A pallos ennél fogva megmaradt a tanács kezében, a fej is meg van hozzá, — tehát fejezés lesz belőle, Farkasnak le kell mondan.

De legalább megmaradt az a kellemes emléke, hogy ő volt a legutolsó inkompatibilis doktora Budapestnek s az a kurucz hírneve, hogy nem adta meg magát, és ütközetben esett el.

Még nem tudni, melyik állásáról mond le, de bármelyik helyről távozik is, mindenütt nehezen betölthető ürt hagy maga után.

EGYVELEG.

* Genin new-yorki kalapos, a reklám nagymestere két kalapmintájával nagy vagonra tett szert. Ugyanis midőn Lind Jenny a híres énekeső New-Yorkban első hangversenyét adta, Genin boltja kirakatába egy «Lind Jenny-kalap»-ot tett közszemlére. Még aznap valóságos ostrom alá vették a boltot

és Genin rövid idő alatt több százezer kalapot adott el. Midőn Kossuth Lajos Amerikába érkezésének híre New-Yorkban elterjedt, Genin egy külön czéla kibérelt gőzöszon Kossuth elé a tengerre ment és Kossuthtól régi kalapját elkérve, neki egy új kalapot ajánlott fel, sőt a hajón levő magyar emigránsok közt is új kalapokat osztott ki. A kíváncsi new-yorki közönségnek a Kossuth-kalapok formája nagyon feltűnt s mintán kitűdött, hogy az ily kalapok Genin-nél kaphatók, a magyar vendégek tisztelére minden new-yorki ember Kossuth-kalapot vásárolt, a mi az élelmes Geninnek megint óriási hasznot hajtott.

* Az életévek jellemzésére a francia köznép egész sereg kifejezést használ. A párisi nép nyelvén például a 16—17 éves serdülő ifjút *garçon diabolique* (fiók-ördögnek) hívják, a 18—19 éves *diable* (ördög), a 20 éves *jeune lion* (oroszlánkölyök), a 21 éves *papillon* (lepke), a 23 éves *amoureux* (szerelmes), a 25—28 éves *lion* (oroszlán). Harmincz éves korában az ember *crâne* (fej), 32 éves korában *monstre* (szörnyeteg), 34 éves korában *goulu* (torkos borb), 36 éves korában *marmotte* (morga), 37 éves korában *renaissance* (újja született), 38 éves korában *rococo* (czikornyáskodó), 39 éves korában *encore jeune* (még fiatal), 40 éves korában *jeune encore* (fiatalos), 42 éves korában *vaniteux* (kérdő), 44 éves korában *perrique* (parókás), 45 éves korában *vieillard* (vénülő), 46—47 éves korában *roquet* (kores), 48—50 éves korában *protecteur* (partfogó), 52 éves korában *ventre* (pohos), 54 éves korában *vieillard respectable* (tisztos öreg), 55 éves korában *carcasse de carcassone* (csont-bőr), 58 éves korában *antidihvien* (özönvíz előtti), a 60 éves férfi neve végre *fossile* (őskori). Még öregebbeknek már nevek sincs, mert ilyenekkel a közvélemény nem foglalkozik.

* Illusztrált zene. Wagner kezdeményezésére ma már nagyon sok zeneszerző igyekszik zenében kifejezni a gondolatokat s ezermeket és sokszor egészen szinpadai jelenetkezéssel. Érdekes előkísérlete volt ennek Pugnioni Gaetano olasz zeneszerző egyik symphoniájában, melyben Goethe Wertherje volt megzenésítve. Mivel Goethe regénye abban az időben igen népszerű volt, a hozzá való zenét is örömmel hallgatták, de Pugnioni még egy szinpadai hatásról is gondoskodott. Midőn ugyanis a zene Werther halálát illusztrálta, a saját szerzeményét dirigáló Pugnioni zsebéből töltött pisztolyt vett elő s a feje fölélt elcsúszta. Ez a fogás abban az időben igen tetszett és a közönség nagy számmal tolongott az érdekes jelenet megnézésére.

* Óriási nafta-forrásokot fedeztek fel a Kirgizpusztákon, közel a Kaspi-tenger keleti partjaihoz. A hírek szerint az ott termő nafta csak oly jó, mint az amerikai.

* Kén-sziget. Uj-Zealand Plenty nevű öblében van egy White Island nevű sziget, mely csaknem teljesen kénből áll, egy kis gipszszel s néhány más ásványval vegyítve. A sziget kerülete csak 5 kilométer s egészben 260 méter magasságra emelkedik a tenger fölé. E szigetet állandóan óriási, olykor 3000 méter vastagságú gőz borítja, mely a sziget közepén fekvő, 20 hektár területű forró tóból s részben a tó partján levő kénbarlangokból özönlik. A kén e szigeten rendkívül tiszta, de bányászattal még kevésse foglalkoztak.

Bohrerer amerikai hírlapíró fanyképel.

Dr. FARKAS LÁSZLÓ AZ «ERZSÉBET-KÓRHÁZ» MŰTÖ-TERMÉBEN.

Kosnak József fényképeseti műterméből.

A GYERMEK KARÁCSONYI ÁLMA.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚJ ARCZKÉPE.

Benzúr Gyula festménye.

Karácsony ünnepe évek hosszú során kétős ünnepe volt a királyi családnak. A mély jelentőségű vallásos ünnepel egytűvé esik december 24-én Erzsébet királyné születésnapja. A magyar országgyűlés, a magyar kormány útján hódolattal küldte el szívből fakadt üdvözléseit e napra. Második karácsony már az idej, hogy ezek az üdvözlések elnémultak.

A kegyeletes emlékezést ápoljuk, mikor ép most közöljük a néhai királyné egyik legművészeibb arczképét. Benzúr Gyula csak a napokban fejezte be. Erzsébet királynénak második arczképe már ez, melyet a mester a királyi rendeletére készített. Ő Felső a királyné két legbizalmasabb hölgye számára emlékkül rendelte ezeket a képeket. Az első Ferenczy Ida úrhölgyé. Ez a múlt évi téli tárlaton is ki volt állítva. Arany kárpitos háttér előtt, fekete csipke díszű bársonyruhában tűnteti föl a felséges asszonyt, a mint leeresztett, s összekulcsolt kezében fekete legyezőt tart. Megható egyszerűségében oly jellemző és oly nemesen megható az alak. A király hasonló művészi emlékekkel kívánta jutalmazni Sztáray grófnő udvarhölgyét is, ki a genfi megrázó tragédiának is tanúja volt, mert az ő kíséretében ment Erzsébet királyné a gőzhajóhoz. A második arczképet is Benzúr Gyula ecsetére bízta a Felső. Mind a két kép iránt nagyon érdeklődött, s mikor értesült, hogy a művész már jól előrehaladt a művel, megtekintette a műteremben. Legutóbbi köztünk időzése alatt, a múlt hóban ismét megjelent a király Benzúrnak Bajza-útczái műtermében: hosszasan nézte a képet s meghatva fejezte ki elismerését a művészeknek.

Erzsébet királynénak csak kevés arczképe van, mely természet után készült. Azok is ifjabb éveiből valók. A királyné később fényképezni sem engedte magát. Mikor annyira visszavonult a világtól, a nyilvános helyeken mindig fátyolosan jelent meg. Az udvari ünnepélyeken, melyektől egyébiránt szeretett távol maradni, láthatták csak arcát. Az ezredévi kiállítás megnyitására emlékeztetés az a nagy fekete legyező, melyet arca elé tartott. A pavillonokban tett látogatásai is sűrű fátyol takarta el. A kíváncsi tekintetektől el akarta magát zárni. Hisz magános sétáiban is azt szerette legjobban, ha az emberek kitértek előle. A festő, a ki arczképét készíti, csak néhány régiebb képét használhatja, s ha nem művész, akkor egyszerű másolást végez. Előkelő művész azonban ilyen másolástól őrizzék. Összeszedi emlékeit, esetleges benyomásait és inspirációjára bizza magát.

Benzúr a jóság, a szelidség nőies kedveségével jellemezte a királyné első arczképét. A második képen is királynénknak ez a legnemesebb jellemvonása uralkodik, de a kép megfestésével Benzúr nem ismételte önmagát. Egészen új kép ez, azonban művészi becsében párja amannak. A művész a királynét az utóbbi időkből tünteti föl; mert Sztáray grófnő fiatalabb korában nem ismerte a királynét, mivel csak az utóbbi években lett udvarhölgye. A meglevő arczképek mellé fölhasználta Benzúr azt a halotti maszkot is, melyet egy német szobrász a genfi halottas ágyon látott arcz után mintázott, a királyné anyjának halotti maszkját is segítségül vévén. A művészi érzék vezette tovább a mestert, hogy lelket adjon a vonásoknak. A királyt meglepte a hasonlat hűsége. Thurn-Taxis herceg és neje, Margit főhercegnő, szintén nagyon találónak mondták. A királyné alakjá-

nak bemutatása is különbözik az előbbi képtől, de itt is ugyanaz az előkelő, nemes hölgy, ugyanaz a jóságos asszony. Az öltözet szintén szigorún a királyné viseletéhez alkalmazkodik; Benzúr abban a fekete selyem ruhában festette le, a melyet a királyné élete utolsó idejében viselt. A vállán asztrakan köpeny nyugszik, a királynénak jelenleg Mária Valéria főhercegnő birtokában levő köpenye szerint festve. Erzsébet királyné emlékéhez Benzúr új arczképe maga is kitűnő, maradandó alkotás.

VÖRÖSMARTY LEVELEZÉSÉBŐL.

(Eddig kiadatlan levelek nyomán.)

Nagy szolgálatot tesz irodalmunknak a székesfejérvári Vörösmarty-kör *«Vörösmarty-Emlékkönyve»* az által, hogy összegyűjti s a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi Vörösmartynak családjával, barátaival s az akkori közélet számos nevezetes férfival való levelezését. A nagy költő egyéniségének, életviszonyainak, művei sorsának, az egykorú magán és közviszonyoknak ismeretére vonatkozólag annyi érdekesnél érdekesebb adalékot ismerünk meg e levelekből, a költőnek és bará-

tainak alakja oly élethűséggel domborodik ki a bizalmas természetű, sokszor csak sebtében odavetett iratokból, hogy az irodalomtörténet kutatója ép úgy élvezetet és tanulságot meríthet belőlük, mint a nagyközönség. Az emlékkönyv szerkesztőjének, dr. Czapáry László úrnak szívességéből többet közöltünk már e levelekből, egy cikkünkben pedig e levelek alapján néhány jellemző vonást emeltünk ki a *«Szózat»* költője egyéniségének feltüntetése. A következőkben Vörösmartynak barátjaihoz való viszonyát akarjuk főbb vonásaiban megrajzolni.

Teslér László és Klivényi Jakab, mind a ketten katolikus papok, voltak legjobb barátai ifjúkorában, mikor Percezeléknél nevelősködött, később, Pestre kerülvén, ismerkedett meg Stettner, későbbi nevén Zádor Györggyel, a ki Deák Ferencz mellett legbizalmasabb barátja volt s maradt mindvégig, s Deákkal is ő ismertette meg a költőt; és Fábrián Gáborral, a jeles műfordítóval, a kihez szintén meleg barátság kötelékei fűzték. Ezzel a négy férfival való levelezése teszi a legnagyobb számot a gyűjteményben, de rajtuk kívül még igen sokan mások is leveleztek, állandóbban vagy csak alkalmilag Vörösmartnyval. Sokkal teljesebben maradtak meg azok a levelek, melyeket Vörös-

Koller utódainak Benzúr Gyula festménye után készített fényképe.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ. — Benzúr Gyula festménye.

A KARÁCSONYFA ALATT.

Góré Lajos rajza.

martyhoz írtak, mint a melyeket ő írt, — ez ismét a költő lelkiismeretes gondosságát mutatja, a melylyel a barátaitól kapott leveleket megőrizte.

Testlér Lászlóval Bonyhádon ismerkedett meg Vörösmarty, a hol Testlér akkor az irodalom iránt szintén érdeklődő s írói munkássággal is foglalkozó Egyed Antal plebánus káplánja volt. Később Pinczehelyre, majd Szekesőre került s mint bükösdi plebánus végezte pályáját. Mint leveleiből is látszik, erős hazafias érzésű, lelkes ember volt, az irodalom nagy kedvelője. Ifjabb korában maga is foglalkozott költői kísérletekkel, különösen a drámairáshoz volt hajlama s Vörösmartyra is annyiban volt hatással, hogy élesztette benne a drámairásra való kedvet. Levelezésben állott Kazinczyval, Virág Benedekkel s az epigramma-költő Szentmiklósy Alajossal; az utóbbinak különösen nagy bámulója volt.

Vörösmartyval váltott levelei is főként irodalmi tárgyúak. Vörösmarty elküldözte neki készülő kísérletét, melyeket Testlér a barát és az irodalom-kedvelő gyönyörűségével olvasott és sokszor igen találó kritikái megjegyzésekkel igyekezett irányt adni barátja fejlődésének. Részletesen, de jóakarólag s a költőnek fényes jövőt jósolva bírálta Vörösmarty *«Salamon»* című drámáját, mely körül egy kis vita is fejlődött köztük, mert az ifjú költő ragaszkodott egyes kifogásolt részletekhez. «Utóbbi darabjaidba önts nagyobb originalitást, azaz: adj nekik nemesak helylyel-helylyel, hanem az egész folytatásban magyar karaktert; ne fessd tehát személyeidet sem talán magad érzeménycsücséből, sem a mostani időkből, hanem fess a természetet magát, a karaktert és a lelket. Hogy ezt megtehesd, a históriának, honnén darabodat veszed, mély studiumát ajánlom,» — írja Testlér 1823 márczius elsején Kéméndről, s el kell ismernünk, hogy jobb tanácsot nem adhatott volna történeti drámák írására törekvő költőnek. Hogy mint jó ízlésű és itéletű ember, mindjárt fölsimerte barátja rendkívüli tehetségét, mutatják ezek a húsz nappal később kelt szavak: «En azt hiszem és tudom, hogy Te hazánkban nagyobb embere fogsz lenni, mint voltak Racine és Corneille.» Vörösmarty később egy időre felhagyott a drámairással és eposzokkal kezdett foglalkozni; barátja lelkesedő érdeklődése ez új mezőre is elkísérte. A *«Zalán»* és *«Cserhalom»* olvasása után így kezd egyike leveleit:

«A haza nevében köszönöm, köszönöm néked, az Egének pedig hála Zalánodért s érte ezerszer csókollak, ezerszer ölelek s áldalak. Horvától (t. i.

Pázmándi Horvát Endrétől) régen vártuk s Te adtad azt előbb, melynek híjával valánk s vedd ismét érte köszönetemet. Értsd pedig röviden: Cserhalom a kritikát jobban kiállja, de szíveink jobban Zalánhoz nyúlnak. Köszönöm, köszönöm, Barátom s hídd el, volna kedvem eldallani Szent Simonnal: Domine nunc dimittis servum tuum in pace.» (Uram, most bocsásd el a te szolgádat békeségben).

Későbbi levelezésük főképp abból áll, hogy hogy Testlér az akkori irodalom eseményeiről s nevezetesebb férfiairól kér értesítéseket a pesti irodalmi áramlatok kellő közepébe került barátjától s értesíti arról a hatásról, melyet művei ismerősei körére tettek.

Kazinczynek 1824 február 18-án írt először Vörösmarty szerény, tiszteletteljes hangon mondva köszönetet azokért az elismerő szavakért, melyeket az ősz széphalmi mester Kovacsóczynek írt műveiről. Bensőbb barátság azonban nem keletkezett kettejük között, a mint hogy ismeretes, hogy Kazinczy, érezve, hogy az irodalom vezetése a közizlés változása folytán kisiklott kezéből s Kisfaludy Károlyra és társaira szállott, nem fordult ugyan egyenesen az újabb írói nemzedék ellen, de a viszony köztük meglehetősen hideg volt. Ebből érthető, hogy a klasszikai eszményiségért lelkesülő Kazinczy sokkal takarékosabban mérte az elismerést a romantika felé hajló Vörösmarty-nak, mint ama kor más, sokkalta jelentéktelenebb íróinak. Levelezésük is udvarias hangon főképp hivatalos dolgokat tárgyalt: Vörösmarty, a ki akkor a *«Tudományos Gyűjtemény»* című folyóiratot szerkesztette, kéziratokat kér Kazinczytól, a ki el is küldte *«Pályám emlékezete»* című emlékiratát egy részét s egy-két más kisebb művét is. Vörösmarty szerkesztői gondját jellemzi, hogy még a nagy tiszteletben álló mester műveit sem adja ki megjegyzés nélkül: Kazinczynek a József császár alatt elrendelt német hivatalos nyelvről tett megjegyzését, hogy t. i. ő ebben örömet s gyönyörűségét találta, hazafias szempontból kifogásolja. Az engedékeny Kazinczy bele is nyugszik az ajánlott módosításokba.

Leggazdagabb és legtanulságosabb a Stettnerrel és Fábíánnal való levelezés. Megtudjuk ebből, hogy a *«Zalán futása»* kezdő sorait (*«Régi diességünk, hol késél az éji homályban,»* stb.) Fábíán Gábor sürgetésére függesztette az I. ének elébe a költő. Stettner dunántúli ember volt, de később mint a Bohus-család ügyésze, Világosvárot és Aradon lakott s onnan írta gyakori leveleit Pesten tartózkodó barátjának. Ő előtte nyílik meg Vörösmarty szíve legbizalmasabban, elpanaszolja bajait, közölte vele

reményeit, még ifjúkori szerelméről is több ízben nyilatkozik előtte.

Ugyanabban az időben, a mikor Fábíánnal és Stettnerrel, ismerkedett meg Vörösmarty Toldy Ferenczessel, a kivel azután a személyes rokonszenven kívül az eszmék és törekvések közössége is összekötötte. Toldy tudvalevőleg német nyelven lelkes, diosított bírálatot írt a *«Zalán»*-ról, később pedig külföldi útra ment, mindenütt igyekezve ismertetni a magyar irodalmat s jó véleményt kelteni a magyar műveltségről. Útjából sok levelet írt Vörösmarty-nak, a ki válaszaiban buzdítja barátját hazafias igyekezetében s olykor tréfálkozik is vele. Később Toldy visszatért Pestre, az Akadémia titkára lett, s mint ilyen, nagyon szoros érintkezésben volt Vörösmartyval ép úgy, mint a többi írókkal is. Ha Vörösmarty elutazott Pestről, Toldy értesítette az irodalmi és akadémiái hírekről.

Czuczor Gergely Győrből írta első levelét Vörösmartyhoz 1826-ban; kilencz előfizetést szerzett neki. A két egymással egykorú költő közt meleg barátság fejlődött ki. 1844-ben Vörösmarty a következő levélben kérte fel Czuczort, hogy jöjjön Pestre s keresztelje meg újszülött fiát, Bélát:

Kedves Barátom!
Röviden szólván, tegnap, azaz ápril 20-án délután egy kis fiam született, azért ha még emlékezel egykori ígéretedre, tolle crabatum és ereszkedjél le a sima Dunán, hogy becületes emberré keresztelhesd. Ha pedig akármik miatt nem jöhetsz, kérek, add tudtomra minél előbb, valamint azt is, ha jössz. Legkésőbb szombatig, azaz ápril 27-ig várakozom. Ha előbb jössz, annál jobb. Nőm üdvözöl és elvár Barátod
Vörösmarty.

Tudjuk, hogy Czuczor volt, a ki barátja korán elhunyt kis fiát eltemette, nagy hatással szavalva el Vörösmarty-nak *«Kis gyermek halálára»* című régebben készült elégiáját.

A pesti nagy árvízkor Vörösmarty Fáy András belvárosi házába ment rövid időre lakni, míg Fáyék elköltöztek a fővárosból. Innen tudósítja Fáy-t a kárról, melyet házában az árvíz okozott, 1838 márczius 20-án kelt levelében:

«Mindenekelőtt jelentem, hogy házában foglaltam szállást. Itt a régi épületnek csak nem semmi baja, az újnak csak a kocsiszin felé álló falán vannak egy kissé gyanús repedései, melyek ha nevednének, pezsgőidet felfogom hordatni. A kocsiszin felett álló tűzfal (nem tudom kié) szintén repedez; de ha rogy, inkább téled, mint hozzád fog omlani. Vízet kiszivtatni s építeni még nem szabad s így jelenen nincs mit tenni házáddal, ha csak kihordozkodni nem akarnál; de erre épen nincs szükség. Jövet Ferenczét itt találtam s vele itt is ebédeltünk; maradék boraimból iva búfelejtésül. Az én gyarló épületű szállásom még áll s talán meg is fog maradni; csak ruháimat hordtam ki belőle. Az aranyakat nem találok; de az ezüstöt áttettem a könyvtári II. alsó almáriomban, egy jegyzékkel az ezüst szelenczére. Koronként tudósítani foglak, mert szándékom néhány nap itt maradni. S ha dolgaimk rendben lesznek, vagy rendkívüli veszély jőne (mitől nem igen tarthatni már), kimegyek falura. Cselédeidnek semmi bajok. Pénzöket megkapták. Itt földindulásról beszélnek; képzelhető milyen lehetett. Az idő majd megmutatja, mit kell tennünk. Csókollak. Tisztelem a kibűjdosottakat s szíves elfogadóikat. Ismerőseinknek semmi bajok. A pinczéből 11 grádiés látszik ki.»

Márczius 23-án ezt írja Vörösmarty Fáy-nak:
«Kitanulván a veszedelem természetét, most már hitelesebben tudósíthatlak némi dolgokról. A házak omlása inkább ijesztő, mint veszedelmes. Most már nem is hallani újabb omlásokat, legfőlebb aprókosokat: milyenek a kapuk aljai, osztorának, de általában szó sincs róla, hogy valakinek baja történék. Az árvízkor megrepesztett házak még most is állanak. Jankovics háza, mely eleinte oly féltelmes volt, egy szikrával sincs rosszabbul, mint volt; úgy hiszem, hogy békén elakhatom benne. Pinczénk még vízből vannak. Most a 12-ik lépcső van ki a vízből. Házádnak (az önök) semmi baja, az újnak tűzfala csak úgy áll, mint előbb. Inkább szeretném azonban, ha bejőnél; nagyobb megnyugtatósdra szolgálna, ha házádat látnád; én legalább nem örömet távozom addig, míg házad iránt vagy magad, vagy üzenet által rendelést nem téssz.»

Közlünk még egy rövid levelet, melyet Vachott Sándornak küldött a költő, tréfás hangulatban. Akkor írta, mikor Béla fiát keresztelték, tehát rövid idővel a Czuczorhoz intézett s fenetebb olvasható levél után. Tréfából a fia neveit is másképp mondja benne, mint a melyeket a keresztelésben kapott, mert a Béla, Mihály, Ferencz nevekre keresztelték. A levél így hangzik:

Strélsky műtermében készült kép.

BUDAPESTI SZÍNHÁZAK MŰVÉSZNŐI.

1. Márkus Emília.
2. Z. Bárdy Gabi.
3. Hegyesi Mari.
4. Hegyi Aranka.
5. R. Maróthy Margit.
6. Bojár Terunka.
7. Margó Zsófia.
8. Sczyer Ilona.
9. Kéry Klára.
10. Blaha Stír.
11. Blaháné.
12. L. Komáromi Mariska.
13. Csillag Teréz.
14. Horváth Juliska.
15. Gombaszögi Margit.
16. Fáy Szörénia.
17. Dóry Margit.
18. Keczer Irén.
19. Cs. Alsógyógy Irma.
20. Láncezy Ilka.
21. Mészényi Adrienne.
22. Ligeti Juliska.
23. T. Vízváry Mariska.
24. Varsányi Irén.
25. Jászai Mari.
26. Szacsayné.
27. Topk Irma.
28. Vízváryné.
29. Halvey Laura.
30. Vissárhelyi Vilma.
31. Nagy Ibolya.
32. Abrányiné.
33. Haraszty Hermin.
34. Berzétei Ilona.
35. Rózsas Líli.
36. Ledofazky Gizella.
37. Vidorné.
38. Kalmár Pirosha.
39. Inkei Gizella.

BETLEHEMESEK.

Lének Lajos rajza.

T. Vachott Sándor úrnak!
Hogy búdat gátolja Bugát, jó dinnyemagot küld.
Hogy van Sáp? Tavain, sápag-e kácsa, de vad?
Ebből látod, hogy még nem felejtettem el verset
írni. Röviden szólván fiamat ma keresztelték, neve:
Mike, Miklós, Sándor. Csókollak mindnyájukat.
Pest, ápr. 25. 1844. Vörösmarty.

(Vége következik.)

A MŰCSARNOKBÓL.

A téli kiállításon sokan nézik Márk Lajos egy nagyobb festményét, mely Erzsébet királyné életének egy derűs mozzanatát tárja elé, oly jelenetet, mely azért is érdekes, mert a királynénak utolsó Budapesten léteire vonatkozik. A királyné 1897. őszének egy részét itt töltötte. Vele volt leánya, Gizella főhercegnő is. Egy délután megjelentek a városligetben, hol még látni lehetett az ezredéves kiállítás utolsó maradványait. Az előkelő világ a Gerbaud-pavillonja virágos udvarán szokott összegyűlni. Ez a pavillon az 1885-iki országos kiállítás emléke, akkor király-pavillon volt. A királyi pár többször megfordult itt. Rudolf trónörökös, ki védőnőke volt a kiállításnak, a kiállítás megnyitása-
kor a pavillon előtti lépcsőn állva, s körülvéve az ország nagyjaitól, a kiállítás intézőitől — mondta el lelkes beszédét. A királyné 1897. őszén leányával, Gizella főhercegnővel, udvarhölgyei kíséretében fölkereste e helyet, a mikor már kioszk volt. Terraszán Munczy Lajos zenekara játszott. A királyné és kísérete megpihent, frissítőt vett magához, aztán rövid idő múlva távozott leányával. A cigányzenekar bánatos magyar nótát játszott *„Lehullott a regő nyárfája ezüstszínű levele.”* Mondják, a királyné kíváncsiára játszott a képen Márk Lajos azt a pillanatot festette le, mikor Erzsébet királyné Gizella főhercegnő, Festetich Mária grófnő, Limpök bárónő, Ferenczy Ida és Perfall báró társaságában elhagyja a pavillont. A képen *„Könyves Kálmán”* részvény társaság tulajdona, mely szines szakszorosításban fogja közrebocsátani. *Bihari Sándor* életképe *„Csalamádé-gyűjtés”*, melyet szintén közlünk, a művész ama munkái közül való, melyeket történeti tárgy és nagyobb kompozíciójú festményeinek elkészülése alatt, a népelethől fest. Ez is találó kép a mezei életből, két dolgos parasztnőnek jól megfigyelt, jól visszaadott alakjával.

Grünwald Béla a nagybányai művész iskola egyik tagja, a mostani kiállításon több festményben nyilatkozó eredetiségével tűnik fel. A kompozíciókhoz, a csoportos képekhez örömet használja a tájképi részleteket. A *„Völgyben”* képe is ilyen, az előtér puha pászirtán ülő szerelmes párral, erdős tájjal, melynek völgyén patak csillog ki gígyózó ágából.

KARÁCSONY.

Az ezerkilencszázegyedik évet írjuk immár a Megváltó születése óta, mikor a betlehemi mezőkön legeltető pásztorokhoz angyal szállott alá, mondván:

«Nagy örömet hirdetek néktek, megszületett a világ megváltója Betlehembben.»

A pásztorok nem esodálkoznak el az angyal szavain és fogták botjukat s ott hagván nyájukat, elindulának Jézus felkeresésére.

A királyokhoz nem az angyal szólott. A három királyok jelző csillag után indulának, elhagyván kopjájukat és vértjeiket, s tömjént és mirrhát helyeztek a kisedd szőlőházhoz.

Egy úton mentek még akkor a pásztorok és királyok!

Ezerkilencszázszor rügyeztek ki azóta a fák. Sok nemzetet, országot, tanokat és nagy férfiakat és intézményeket temetett el azóta az idő, de a szent legenda megmaradt és él ma is a hívek lelkében. Jézus nagy alakja, melyet a festészet, a szobrászat, a művészet ezer és ezer feleképen igyekeztek ábrázolni, nem fogy az idővel, de nő, folyton nő, még óriásabb lesz a mainál, mert mint a csillagok, ő is annál fényesebben világít, minél továbbra esik tőlünk.

Kigyúltak ma este is a kis gyertyák az erdők faín, melyek a szobákba bejöttenek. És körültek a családok megemlékeznek a szent gyermekről és a csillag nyomán elindult három királyokról.

Éjfélkor kitarúltak a templomok ajtai. Betódtálnak rajtok a hívők és hozsannát kiáltanak. De ki tudja, nem megszokás-e ez már csak. Mert míg a Krisztus alakja nagyobb lett és mindig magasabb, addig az emberek mintha egyre alacsonyabban állnának. A civilizációznak a vallással együtt kellene mennie, — de mintha eredményeit tekintve szembe menne és a hit mintha haloványabb lenne már a hívek szívében. Az emberek nem oly naivak többé, de nem is oly ártatlanok.

És ha mostan ezerkilencszáz év múltán megismételnék a szent legenda; az angyal is most bizonyára nem a pásztorokkal, hanem a királyokkal tudatná a nagy eseményt.

És ki tudja, vajjon a világi és az egyházi fejedelmek és vének hajdon fővel tisztelnének-e az újszülöttnak bölcsője előtt... Talán el se mennének, de ha elindulnának is,

immár sokan nem a tömjént, nem a mirrhát vinnék magukkal. A mai emberek a betlehemi istállóban nem a kisedet imádnák, — hanem inkább azon töprekneknék, hogy lopva a tehénkét fejjék meg, mely ott a jászolnál párájával melengeti a szent kisedet.

Mikszáth László.

CSILLAG-ÖZÖN.

A pogány istenek kultuszával nem veszett ki egyúttal az istennők kultusza. Csakhogy az istennők modernizálódtak egy kicsit, nem a túlvilágot jelentő Olympuson lakoznak, hanem a világot jelentő deszkákon jelennek meg imádóik előtt s egy kis névváltoztatáson is mentek keresztül. Az olympusi istennőköt *divák* lettek, és vannak köztük *divette*-k is, a művészet egén való csillagokról pedig *étoile*-oknak, *star*-oknak, *csillagok*-nak is nevezik őket. Egy ilyen csillagokból font koszorút mutat be mostani képünk, melyet Strelisky művész-keze állított össze a budapesti színházok diváiból, heroináiból, starjaiból és divettejeiből. A művészetnek legkülönbözőbb elemei és fokozatai, a magyar női szépségnek legválogatottabb árnyalatai vannak itt együtt.

MÁRKUS EMILIA a Nemzeti Színház starja. Az ő nevét keresi leginkább a színpadon a színházba járó közönség. Ő Romeónak a *Julija* és Troilusnak a *Cressida* és ő a *Nóra*, *Francillon*, *Simrose* marquisné, és ki tudná elősorolni, hány más művészi alaknak a megteremtője!

Z. BÁRDY GÁBI. Grófné, szép asszony és primadonna. A Népszínháznak egyik erőssége. Kétfő énekesnő, operettben és népszínműben egyaránt. Ő alakítja legközelebb Suppé operettjének főszerepét, a *Modell*-t.

HROYESI MARI, a Nemzeti Színház szépséges heroinája, a kinek sok igazi sikere volt már a nemzet első színházán.

HÉGYI ARANKA, a népszínházi primadonna-háromság egyik disze. Hogy mint színésznő kiesoda, azt a *Stella-Olympia-Antonia* és a *Lili* poétikus ábrázolójáról aligha kell elmondanunk. *Czinka Panná*-ja és *Saffi*-ja, *Páris*-a és *Lancelot*-ja tanuskodnak művészi alakító képességének csodálatraméltó sokoldalúságáról.

MARÓTHY MARGIT: Ráthonyi Ákosné. A Nemzeti Színház bájos társalgó-színésznője. Egyik nagyobb sikerét Echeagaray *„Folt a mely tiszt”* című drámájában érte el, Enriqueta szerepében.

BOJÁR TERUSKA és MARGÓ ZELMA két operett-színházunk támaszai. Amaz sikeres kezdő, emez ünnepeit divája volt a vidéki színházoknak.

KÜRY KLÁRA — van-e, ki e nevet nem ismeri? A külföld összes operett-színházai irigylük érte a Népszínházat, a melynek ő igazi csillaga, Udvozkője. A legkiválóbb szubrett-szerepeknek legkedveltebb ábrázolója, s hogy drámai erő is lakozik benne, megmutatta a *Bubos pacsi*-tá-ban.

BLAHA SÁRI a *Blaháné* leánya, törekvő fiatal erő, rokonszenves énekesnő, ki édesanyja szárnyai alól átröppent a Kerepesi-útról a Magyar Színházba, a hol mindjárt megtették *„New-York Szépé*-nek, s be is vált.

BLAHÁNÉ — a nemzet csalogánya és — büszkesége.

KOMÁROMI MARISKA, a legtanultabb és legtekélyesebb magyar operett-énekesnő. Három éven át volt a Magyar Színház tagja, a hol *Mimóza* (Gésák), *Bimbilla* (A bolond) és *Szulamit* voltak legfényesebb alakításai. Azelőtt a Népszínháznak és az Operának volt a tagja.

CSILLAG TERÉZ, a Nemzeti Színház talajából fakadt, most a Vígyszínház csillaga. A *„Szikrá*-tól a *„Kis mamá*”-ig a hányat lépett, annyi sikert aratott.

FÁY SZERÉNA, Kolozsvárról tért vissza a Nemzeti Színházba, hogy betöltse a Jászai Mari távoztaival megüresedett tragikai szerepkört. Kifejező arca és hangja, gondos játéka nagy sikerrel küzd meg a drámai szerepek legnagyobb nehézségeivel is.

DÓRY MARGIT, drámai színésznőnek készült s a Nemzetiből énekesnőnek ment át a Magyar Színházba.

KECZERI IRÉN, Odry Zuárdnak, a Magyar Színház tagjának a felesége, s a Nemzeti Színház szobaleányainak legkitünőbbike.

Cs. ALSZEGHI IRMA, a Nemzeti Színház egyik erőssége. A fiatal asszonyok szerepkörét tölti be a színpadon és az életben. Férje Császár Imre.

LÁNCZY ILKA, helyet cserélt Csillag Terézszel. A Vígyszínházból mostanában ment át a Nemzetibe. Egyike a legkitünőbb modern hősnőnek, mint legutóbb a *„Star”*-ban is megmutatta.

LIGETI JULISKA, fiatal és kedves naivája a Nemzeti Színháznak. Színpadra termelt, sokat igéző tehetség.

VIZVÁRI MARISKA, (Tapolczai Dezsőné) tehetős, kedvelt, ügyes fiatal színésznő.

MESZLÉNYI ADRIENNE, szintén a Nemzeti Színház tagja, segédszínésznő, a ki a lóversenyeken is futtat.

JÁSZAI MARI. Ne dicsődjük, csak emeljünk előtte kalapot. Rövid idő óta a Vígyszínház legfőbb disze, de nemsokára újra a Nemzet Színház tagja lesz — még pedig örökös tagja.

SZAOVAYNÉ BOER EMMA, a Nemzeti Színház női intrikusa; de az életben kedves és szeretetreméltó a szerepköre.

TÖRÖK IRMA, az ifjú nemzedék egyik nagy talentuma, a kinek sok sikere volt már a Nemzeti Színházban a *„Fehér nász”*, *„Czímzetes feleség”* s más drámák főszerepeiben.

SZOYER LONKA; idegen országból hozta haza a Magyar Színház. Jött és győzött. Komoly primadonna-számba megy. Arczra Küry Klára-hoz mondják hasonlónak, énektudására Komáromi Mariskához.

VIZVÁRINÉ a Nemzeti Színház törlömszert, humoros komikája, a ki sok derült estét szerzett a hálás közönségnek.

HELVEY LAURA, a modern drámák legkiválóbb hősnője. Nagy műveltség, tehetség, tudás egyesül benne. A Nemzeti Színház lefolyt két évtizedét ő nélküle szinte el sem lehetne képzelni.

NAGY IBOLYA, szentimentális hősnő, kiténő társalgó-színésznő. Legnagyobb sikerét az *„Aranyember”* Noémijével érte el. Pályáját a Népszínházban kezdte, onnan lépett át a Nemzetibe.

ÁBRÁNYINÉ WEIN MARGIT, a legkedveltebb magyar operanékesnők egyike, a ki tavaly megmutatta, hogy operett-szabrettnak is elsőrendű. Most újra az Opera tagja.

HARASZTY HERMIN, a Vígyszínház egyik szépsége, az *Aranykakas*-beli híres fogadósnő.

BERZÉTEI ILONA, a Vígyszínház, Gombaszögi MARGIT és HORVÁTH JULISKA a Magyar Színház segédszínésznői: egyik szebb és ügyesebb, mint a másik.

LEDOPFSZKY GIZELLA, a Magyar Színház primadonnája. Erős tehetsége kiténő színésznővé teszi, a ki szépen énekel is, és minden egyes szerepével csak újabb elismerést viv ki.

RÓZSA LILI (Szentkirályi Mártha) igazi színész-temperamentum, a ki játszva győz le olyan nehézségeket, a melyeket másoknak keményen kell megküzdniük. Gombaszögi Margit mellett a Magyar Színház legkecsesebb táncosnője. A *„Gésák”*-ban és a *„Gyurkovics-lányok”*-ban pótolhatatlan.

VIDORNÉ KAOSZ KAROLA, a Népszínház komikai erő segédszínésznője. Szép asszony, buzgó, fáradhatatlan.

INEKI GIZELLA, a Magyar Színház énekesnője. Csinos hangú, ügyes szubrett, a ki még sok reményre jogosít.

A VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK

1901. évi folyam. (48-ik évfolyam.)

Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése decz. hó végén lejár, fölkérjük előfizetéseik mielőbbi megújítására, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

A *„Vasárnapi Ujság”* a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, hetenként két és félven, évenként több

DOMBORMŰVÉ EMLÉKLAP A PÁRISI KIÁLLÍTÁS MAGYAR PAVILLONJÁVAL.

mint 130 íven, s több mint ezer képpel jelen meg. A *„Vasárnapi Ujság Regénytára”* című állandó heti mellékletében a legjelesebb hazai és külföldi íróktól közöl elbeszéléseket és regényeket. *Regénytárunk* eredeti elbeszéléseket és regényeket illusztrálva közöl Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Baksay Sándortól, Rákosi Viktoról, Gyarmathy Zsigánótól, Vértesi Arnoldtól, Máriási Dávidtól, Bársony Istvántól, Szivos Béliától, Kazár Emittől, stb.

A *„Politikai Ujdonságok”* a *„Vasárnapi Ujság”* társalapja a hét eseményeit kelő magyarázattal ellátott gondos, tömör összeállításban tárja az olvasó elé, úgy, hogy a közönség együtt találja benne mindazt, a mi a napilapokban *elszörtán* jelen meg.

A *„VISSZAUTASÍTOTTAK SZALONJA”* MEGHÍVÓJÁNAK RAJZA.

A *„Politikai Ujdonságok”* előfizetői új év óta e lapnak hetenként egy nagy ívre terjedő politikai tartalma mellett külön díj nélkül kapják a *„Világkrónika”* képes heti közlönyt és a *„Magyar Gazda”* című havonként megjelenő gazdasági és kertészeti képes mellékletet. Ez új rendezés folytán politikai hetilapunk *terjedelme* mellékleteivel együtt *bővebb*, mint eddig volt; előfizetési áraink azonban az eddigiek maradtak.

A *„Világkrónika”* hetenként egy íven, számos képpel illusztrálva jelen meg, és az általánosabb érdeklő napi események részletes magyarázatára szolgáló cikkekén kívül rendszeren közöl *nagyobb elbeszéléseket, regényeket, utirajzokat*, úgy szintén mulattató kisebb munkémenyeket, stb.

Koronaártekben

Előfizetési feltételek:

	Egész évre		Félévre		Negyedévre	
	kor.	áll.	kor.	áll.	kor.	áll.
A Vasárnapi Ujság	16	8	8	4		
A Világkrónikával együtt	19 20	9 60	4 80			
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a Világkrónikával	24	12	6			
A Politikai Ujdonságok a Világkrónikával	10	5	2 50			

Az előfizetések a *„Vasárnapi Ujság”* és *„Politikai Ujdonságok”* kiadó hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. szám küldendők. Egyes előfizetések legelőszörben posta-utalvány által eszközölhetők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Száz év a magyar művészet történetéből. Szana Tamásnak a magyar festészetről és szobrászat történetéről annyi adat szorgalmas összegyűjtésével és oly vonzón írt könyvét már ismer-tettük. Az ünnepek újra alkalmat nyújtanak rá, hogy a derék munkára, mely a magyar képzőművészet kísérleteit, úttörőit, majd fejlődését és egészséges erőben megindult virágzását rendszeres összefüggésben adja elő, most újra ráirányozzuk a figyelmet. Mert kiállításának díszé magában véve is alkalmas, hogy az olvasó asztal ékességéit emelje. Közel kétszáz illusztrációja pedig megismertet művészi másolatokban a magyar festészet és szobrászat legjelesebb műveivel, s a legújabb időkig együtt kapjuk meg azokat. — Az Athenaeum-Társulat díszesen, de egyszerűen előkelő ízléssel állította ki az érdemes művet. Wlassics közoktatásügyi miniszter levélben üdvözölte az érdemes szerzőt a jól végzett, hasznos munkáért, mely először foglalta össze a magyar művészetek egy nevezetes korszakának küzdelmes történetét. A könyv ára 40 korona.

Mutatványúl közöljük az album képei közül a következőket. *Munkácsy* Mihálytól egy erőteljes kifejezésű életképet. A *„Mosonók”*-et, a kik a Tisza partján mosnak és szapulnak. *Lotz* Károlytól, ki a történelmi tárgyak feldolgozása mellett az afföld méneseit és gulyáit is oly biztos hűséggel festi, a *„Ménas a viharban”* képét. *Hegedűs* Lászlótól, a tartalmas felfogás, előadás, stíl e kiváló művésztől, kinek oltárképei sok templom díszei, a *„Szent Imre”* oltárképét, az ifjú magyar királyfiórl készült képek közt bizonyára a legkülönbet. *László* Fülöp-től, a hazáján kívül is oly gyorsan hírnevet szerzett arcképfestő művésztől szép, gyöngéd képét egy kis úri lánynak. Az elhunyt *Mészöly* Gézától és *Keleti* Gusztávtól, e sok finomsággal, hangulattal, melegséggel, igaz színnel, szigorú formaérzékkel dolgozó előkelő tájfestőinktől is egy-egy tájképet. Másolathat is feltűnik rajtuk a természet üdesége. Keleti képe egy részlet Gödöllőről, a fák pszaltikus csoportjával. *Mészöly*től a *„Melom”*, az ő bájos apróságai közül valók, melyekről szinte azt lehet mondani, hogy a természet dalaiból valók. Ennek a kis képek még az is értéke, hogy a művész maga készítette róla az itt közölt másolathoz a tollrajzot.

A párisi kiállítás magyar palotájának ércz-képe. A párisi kiállítás nemzetek utcájának egyik érdekes, feltűnő épülete volt — mint ezt a kiállítás alatt a külföldi lapok is sokszor emlegették — a magyar palota, hazai műemlékeinknek e szép csoportosítása, párja az ezredéves kiállítás történelmi csarnokának. *Bálint* Zoltán és *Jámbor* műépítészeink szerencsésen alkották meg a palotát, melyet érdeklődve nézett meg mindenki a kiállításon. Pusztulás a sorsa ennek is, mint a kiállítás többi palotájának,

csarnokainak és pavillonjainak. Szirmai Antal szobrászunk szép kis domborművét készítette a palotáról, s ez a plaquette ércbe öntve a magyar kiállítás emlékeztetője marad késő időkre, a hol megőrzik. Bálint és Jámor építészek számos példányban osztották ki a kiállítás főbb tényezői közt. A plaquette az épület képét mutatja. Félkörből induló sugarak veszi körül, a sugarak közt az évszám: 1900. Alól babérágak közt balról a magyar birodalom címere, jobbról a génusz, mely előre nyújtott jobbábján koszorút tart. Legalól francia írás mondja meg az épület rendeltetését és említi a tervező építészek nevét. A művészi domborműből Miklós Ödön, a magyar kiállítás helyettes kormánybiztos egy példányt *Loubet* köztársasági elnöknek is átnyújtott, mikor a kiállítás berekesztése után búcsúzó 'tisztelgésen jelent meg nála. Az eredeti dombormű a műcsarnok mostani kiállításán látható.

A magam útján. *Kötemények*. Irta Szalay Károly. Kisebb lyrai költemények gyűjteménye ez a több csinos illusztrációval ellátott kötet; a szerző sokoldalú tehetségét azonban, erről az oldalról, nem most ismerjük meg, lapunk már sok sikerült költeményt közölt tőle. Szalay Károly a gyűjteményt, mely költői egyéniségét teljesen kidomborítja, négy fejezetre osztotta, külön jellemző címmel látva el mindeniket. Az elsőt azonban «Hit» helyett inkább nevezhetné volna «Hit és kétség»-nek, mert a kétség nyomora kíséri benne a hitet, mint az árnyék a fényt. Alig is lehet ez másképp annál, ki a lét nagy kérdéseit feszegeti, s a végtelenség problémájának szédítő örvényébe veti magát. De a fény győzedelmekedik az árnyékon, a hit a kétségen. A hazafi érzés még gyakrabban zendül meg lantján, ezeket a költeményeket foglalta a második ciklusba «Haza» cím alatt. Petőfi és a szabadságharc emléke leggyakoribb tárgyai, de a magyar hazán túl a messze Afrikába is elcsapong képzelete, rokonszenvenvel kísérve a kis boer nép küzdelmét. A harmadik ciklus «Álom», a negyedik «Élet» címet visel. De álom és élet meglehetősen összefolynak, legfeljebb azt a különbséget tehetjük, hogy az «Álom» alatt inkább saját subjectív érzéseit s költői melánszást mondja el; az «Élet»-ben pedig a külvilág tárgyai és egyes személyek vagy történetek szolgálnak tárgyul verseinek. Szalay Károly műgondolattal s a mellett magyarul is ír, néha azonban versebe foglal oly futó benyomásokat is, melyek lelkét és képzeletét erősebb mozgásba nem hozzák. Az ilyen versek természetesen sokkal színtelenebbek, mint a melyek igazán lelkéből fakadnak. A csinosan kiállított és sok sikerült rajzzal illusztrált kötet Lampel (Wodianer F. és fiai) könyvkereskedésében jelent meg s ára 4 korona.

A Budapesti Szemle decemberi kötetét *Wildner Ödön* dolgozata nyitja meg: «Björnson társadalmi színműveiről», a hirtelen norvég költőtől, ki a magyar közönség kevésbé ismer, mint jeles norvég társát, Ibsent. *Acsey Antal* folytatja «Renaissancetárlományok» című munkáját s e harmadik közleményével be is fejezi. *Becker F. A.* «A román irodalom kialakulása» cikke érdekes mutatóvá a Heinrich Gusztáv szerkesztésében megjelenő «Egyetemes irodalomtörténet» sajtó alatt levő második kötetéből. «A kivánság», *Suderman* beszélye véget ér a kötetben *Voinovich Géza* fordításában. *Gyulai Pálnak* az Akadémiában Vörösmartyról tartott emlékbeszédét olvassuk utána, melyet múlt számunkban részletesen ismertettünk. Ezt *Vargha Gyulának* a székesfejérvári Vörösmarty-ünnepen előadott költeménye követi: «Oda Vörösmarty százados születésének évfordulóján.» A könyvismertetésekkel foglalkozó «Értesítő» rovat méltatva ír Nemes Mihályról és Nagy Gézáról «A magyar viselkedés történetét» tárgyaló munkájáról. A «Budapesti Szemle» Gyulai Pál szerkesztésében és a Franklin Társulat kiadásában jelenik meg, s előfizetési ára egész évre 24 korona, félfévre 12 korona.

Vörösmarty Mihály, írta dr. Kiss Ernő. Megjelent N. Kanizsán Fischel Fülöp kiadásában. A csinos külsejű kis füzet a nagy költő életéről, alkotásairól nyújt képet, s az ifjúságnak tanulságos olvasmányul szolgál.

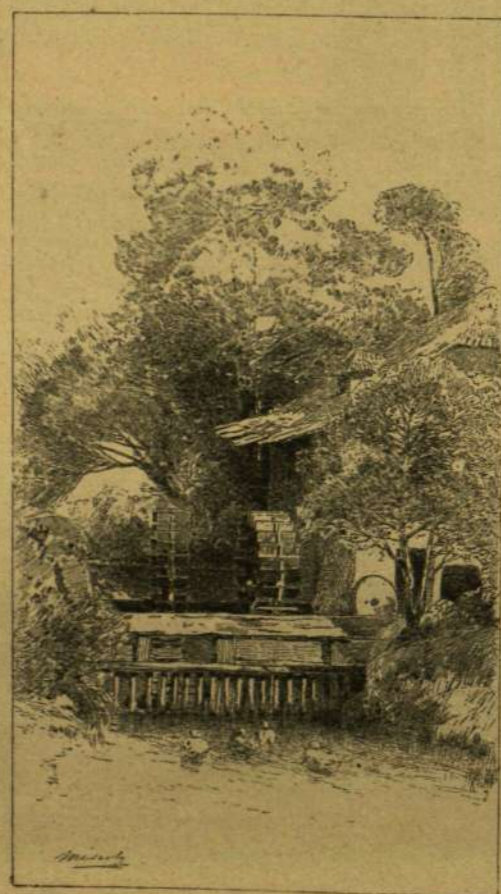
A Pesti Hírlap Naptára. A «Pesti Hírlap» az 1901-iki évre is érdekes tartalma és képekkel bőven illusztrált naptárt adott előfizetői számára. Szerkesztette *Schmittely József*. A szépirodalmi részben Mikszáth Kálmán, Tóth Béla, Kenedi Géza, Muri

Hegedűs László: Szent Imre.

Károly, Kóbor Tamás, Gárdonyi Géza, Bede Jób, Tömörkény István, Homok, Sas Éde, Zempléni Árpád, báró Jósika Kálmán, Seress Imre elbeszéléseivel és rajzaival találkozunk. Az elmúlt év nevezetes eseményeit, szereplőit számos közlemény és kép ismerteti. A hasznos tudnivalók, naptári rész, egészítik ki a naptár sokféleségét. *Mikszáth Kálmán* «A komposztor fák» című elbeszélése a naptár első közleménye, a melyet onnan lapunkba is átvesszünk; egy pár illusztrációt lapunk művész munkatársaival készítettünk a szép elbeszéléshez.

A Műcsarnokból. A téli kiállításnak állandón nagy a közönsége s a képvásárlások is jól kezdődtek. Mint minden esztendőben, a király az idén is nagyobb összeget adott magánpenztárából arra a célra, hogy festményeket, szobrokat és iparművészeti tárgyakat szerezzenek a budai királyi várak

Mészöly Géza: Malom.

SZANA TAMÁS «SZÁZ ÉV A MAGYAR MŰVÉSZET TÖRTÉNETÉBŐL» CÍMŰ MUNKÁJÁBÓL.

sámára. A műdarabok kiválasztását Ő Felsége *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszterre bízta. A miniszter most az állami vásárlásra kinevezett bizottságot bízta meg, hogy kijelölje a király, valamint az állam részére vásárolandó műtárgyakat. — A téli kiállítás *sorsuzással* is egybe van kötve. A pénzügyminiszter megengedte, hogy a képzőművészeti társulat 4000 darab egykoronás sorsjeggyel sorsjátékot rendezhessen.

A visszautasítottak Szalonja. Az új Váci-utczában, a Klotild-palota egyik üres helyiségében december 15-én műkiállítás nyílt meg, körülbelül 125 képpel és kisebb szoborral. Olyan művek, melyeket a Műcsarnok téli kiállításának bírálói nem fogadtak el. Az ítélet ellen a visszautasítottak ezen a kiállításon a közönség elé felebeznek. Találkozunk néhány oly festővel is, kit a Műcsarnokból már ismerünk, vagy most is láthatni ott műveiket. Van több oly mű, mely figyelmet érdemel és festőjének kár volna elkedvetlenedni. A nagyobb rész azonban kísérlet.

A kiállításról képes katalógus jelent meg (ára 60 fillér), melynek első oldalára csinos rajzot adott *Nécsy István*. A katalógus többi rajzai közt van *Lakos Alfréd* néhány karrikaturája, a melyek a visszautasítottak tragikumát mutatják be jóízűen. A megnyitásra szóló meghívó rajzát, melyet mi is bemutatunk, *Kóber Leó* készítette. A kiállítás legnagyobb darabjai Kóber Leótól «A bretagnei hajótörött», *Lakos Alfréd*től «Gyászoló zsidók», *Aztán Kimmach László*, *Papp Gábor*, *Peielle Róbert*, *Berkes Antal* képeivel találkozunk. A szobrok közül *Lantay Lajos* imádkozó női alakja, *Istók Károly* kadétya és *Andrejka József* genre szobrai mind jóra való dolgok.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia december 17-ikén kettős ülést tartott. Az összes ülésen báró *Eötvös Loránd* elnökölt. A Péczely-féle regény pályázat fölött kellett dönteni. Az ezer forintos díj az utolsó két év alatt megjelent legjobb történelmi regénynek ítélendő oda.

Ezt megelőzőleg felolvasták a 87 éves *Tóth Lőrincz*nek, Akadémiánk legrégebbi tagjának levelét, melyben írja, hogy a mai napot, mint születésnapját, akadémikus társaival együtt akarta megülni, de gyöngékedik. Az Akadémia üdvözlőlevelét küldött *Nesztorinak*. Ezután *Beöthy Zsolt* terjesztette elő jelentését a Péczely-féle regény pályázatról. A bíráló bizottság tagjai *Beöthy*, *Berczik Árpád* és *Négyessy László* a legutóbbi időben megjelent történelmi regények közül kettőt találtak, mely a jutalom föltételeinek megfelel. Ez *Baksvay Sándor* «*Dama*» című történelmi korbéje (a «*Vasárnapi Ujság*» közölte) és *Werner Gyula* «*Megvirrad még valaha*» című regénye. Kiemelt a bírálók a «*Dama*» történelmi képeinek plasztikus voltát, a tragikai és elegikus hangot, a képek színtét és mozgalmasságát. Mivel azonban inkább a képek sorozatának, mint összefüggő cselekvényű regénynek találták, *Werner* regényét ajánlották jutalomra. A «*Megvirrad még valaha*» a forradalom korában játszódik, nem kitűnő alkotás ugyan, de kiváló írói tulajdonságok jellemzik. Tiszta az erkölcsi levegője és frázistól ment a hazafias érzés. Az Akadémia *Werner Gyula* regényének ítélte oda a jutalmat.

Ezután a III-ik osztály ülése következett *Than Károly* elnökölte alatt, szaktudományi előadásokkal. Elsőnek *Winkler Lajos* levelező tag olvasta fel székfoglaló értekezésének kivonatát, «Gázok oldhatósága vízben» cím alatt és eredeti módszerét ismertette. *Farkas Gyula* levelező tag «Általános mechanikai elvek» czímen értekezett; *Méhely Lajos* «A zoológia némely sarkalatos tételéről» észleleteket terjesztett elő azokról az új-guineai békákról, melyeket *Biró Lajos* hazánkba küldött a Nemzeti Múzeumnak. Végül *Daday Jenő* ismertette a vizeinket benépesítő atkákat.

A Kisfaludy-társaság december 19-iki ülése, melyen *Beöthy Zsolt* elnökölt, a kegyeletnek volt szentelve. Czuczor Gergely emlékeztető ünnepelte, a ki száz évvel ezelőtt, december 17-ikén született.

Az ülés elején *Vargha Gyula* titkár tett jelentést a társaság által rendezett innepély lefolyásáról, s jelentette, hogy *Maszk* Elemérné 200 koronával a társaság alapítói közé lépett. *Vadnay Károly* olvasott föl ezután emlékbeszédet Czuczor Gergelyről, költészetéről és életéről. Költeményei — úgy mond — gyakran életképek dalban. Eposzszal lépett föl ő is, mint Vörösmarty, egy évvel korábban. «Az augsburgi csata» azonban csak írja iránt kellett várakozást és reményt, de nem a nemzetet ragadta el, mint «Zalán futása», «Az aradi gyűlés» és «Botond» és reményeket részben valószínűsített; de főeszeja: «Hunyady János» nem készült el még sem; mert a klasszikus mezben mozgó eposz nem vált nemzeti műfajjává, nem ment át a nemzet vérebe s időközben Czuczor is a posztistól a tudományhoz fordult. A szabadságharcban is már

ritkán szót lantja, de a «*Riadó*» visszhangzott az egész országban. Élete utolsó húsz esztendejét teljesen a magyar nyelv szótára megírásának szentelte. 1866-ban halt meg. Ezután *Kozma Andor* felolvasta gróf *Zichy Géza* «*Karácsony estéjén*» című költeményét. A tetszéssel fogadott fölolvastás után *Vörtesi Arnold* adta elő «*Kök*» című humoros elbeszélését, egy papagályt viselő dolgairól és haláláról, mely élénk derűségben tartotta a közönséget. Végül *Kozma Andor* olvasott fel «*Adriai emlékek*» cím alatt három költeményt, tetszés közben. — A fölolvastásokra zárt ülés következett. Ezen elhatározták, hogy az üresedésben levő két rendes tagsági helyet betöltik. Majd megállapították a februári nagygyűlés programját, melyen szerepelnek: *Beöthy Zsolt*, *Zichy Géza* gróf, *Váradi Antal*, *Herczeg Ferencz*, *Rákosi Viktor*. A zárt ülést követő Kisfaludy-vecserén szóba kerültek a tagajánlások. Leginkább *Eötvös Károlyt*, *Haraszti Gyulát*, *Szana Tamást* és *Pekár Gyulát* emlegették.

MI UJSÁG?

A király karácsonya. Ő Felsége 24-én *Wallseeba* utazik, hogy *Mária Valéria* főherceggasszony családjá körében töltsen a karácsonyi ünnepeket. 26-án vejevel együtt Amstetben vadászatra megy a király, a honnan 28-án utazik vissza Bécsbe.

A szegények kenyerere. A családok ünnepe, karácsony szomorú az elhagyatottakra és nyomogókra, Jósziú emberek igyekeznek is rajta, hogy ezen a napon a szegények is közelebbre vonassanak az elégedettekhez. Az idén a jótékony munkája nehéz. Nagy a szükség országszerte, általános a munkanélküliség. A társadalom tevékenysége, egyesek áldozatkészsége fokozódott a szükség és nyomor közepette. A fővárosban a régen tartó üzleti és vállalkozási pangás tömérdek munkás ember szájából elvonta a kenyeret. Sehol sem lehet munkát kapni, kenyeret keresni. A népkonyhák csak megértéssel bírják teljesíteni feladatokat, de ezen és ezen még azt a néhány fillért sem képesek előteremteni, melyért itt meleg ételt kaphatnak. Az inség, az éhezés enyhítésére decz. 18-ika óta ingyen kenyeret osztanak ki a Podmaniczky-utca 45-ik számú házában egyik tíres boltjában. Reggel 6—10 óra és délután 4—10 óra közt jókora darab kenyeret kap itt mindenki a kinzó éhség ellen. Nincs semmi neve, vagy címe a jótékony intézetnek.

A kik a kenyeret adják a tél folyamán, ismeretlennek kívánunk maradni. Sereggestül megy, a kinek kenyer kell, rongyosok, szánalmas külsejűek. A fűtött helyiség hátsó, magasabb részén hosszú állványon százával állnak és fogynak a kenyerék. Széles karajt szelnek le mindenkinek. A kisebbek kisebb, a nagyobbak és erősebbek nagyobb darabot kapnak a friss, ropogós héjú barna kenyérből. Az első napon 4700 karaj kenyér fogyott el. Más jótékony emberek karácsonyra tejről, hurkáról gondoskodtak. Egy nagy borkereskedés pedig ezer liter magyaradi bort ingyen oszt ki a munkanélküli családok munkások között. A szétosztás december 24-én reggel nyolc órakor kezdődik. Utalványt egy-egy liter borra az Eötvös-utca 44. I. emelet 12. szám alatt levő irodában adnak egy rövidke igazolványra, melyben a munkás utolsó munkaadója kijelenti, hogy jelentkező, a ki nős ember, a legutolsó héten nem volt munkában. Az igazolványt a munkakönyvet is be kell mutatni.

Vörösmarty emlékezete az amerikai magyarok közt. Az óceánon túl is visszhangzik az ottani magyarok közt Vörösmarty dicsőítése. A *Cleveland*-ban megjelenő «Magyar Hírmondó» főszerkesztője az amerikai magyarokat, hogy ők is járuljanak hozzá Vörösmarty budapesti szobrának alapjához és figyelmeztette őket, hogy az adományt bármely magyarországi lapnak beküldhetik. E fölszólításra egy pennsylvániai bányavárosból a szerkesztőség levelet kapott, a mely azt mondja, hogy az amerikai magyarok adományainak összeggyűjtése az amerikai magyar lapokat illeti meg, azért a «Magyar Hírmondó» nyisson gyűjtést és a maga részéről a levél írója névtelenül beküldte az első adományt, egy dollárt. A clevelandi magyar újság meg is indította a gyűjtést és november 29-iki számában külön mellékletet szentelt Vörösmarty emlékének. Köszölte a költő és neje arcképét, Vörösmarty élete történetét és a «Szózat»-ot, meg «A vén cigány»-t magyarul és angol fordításban.

László Fulop: Arckép.

SZANA TAMÁS «SZÁZ ÉV A MAGYAR MŰVÉSZET TÖRTÉNETÉBŐL» CÍMŰ MUNKÁJÁBÓL.

Tizezer koronás adomány. A budapesti újságírók egyesületének elnöke, *Véssi József* néhány nap előtt egyszerű ajánlott levelet kapott, melyben öt darab ezeres bankjegy volt. A mellékelt levél csak annyit mondott, hogy az egyesület segélyalapjának küldi és névtelen akar maradni.

A Margit-sziget épületeinek fölemelése. Nagyon érdekes munkát végeznek most a Margit-szigeten. Az ottani épületek egy részét a Durra áradása sokszor elöntötte. A vendégfogadók is ebben a sorsban részesültek. Ezeket az épületeket most amerikai módon szépen kiemelik a földből és aláfalazzák, kellő magasságot biztosítván az áradás ellen. A sziget felső részén levő kis nyaralót és igazgatósági épületet két méter magasra már fölemelték és szerencsésen aláfalazták. Ez volt a próba, mire József főherceg a többi épületek fölemelésére is megadta az engedélyt a vállalkozóknak, kik magyar műszaki emberek. Decz. 19-ikén kezdték meg a felső szálloda emelését. Ez az épület 43 méter hosszú, 20 méter széles és a sulya 3000 tonna. Megjelentek a főváros polgármesterei, *Cseh Ervin* horvát miniszter, műszaki férfiak, a műegyetem több tanára és számos tanulója. *József főherceg* is elment, a ki még lábujja miatt botra támaszkodva jár. Nagy érdeklődéssel hallgatta a fölvilágosításokat, sőt az épületbe is bement, mikor legjavában működtek a gépek az emelésen. A szállodát, melynek nem volt pinczéje, köröskörül kiasták; hatalmas fagerendákkal és vas-sinokkal támasztották alá, s a gerenda alatt, a hol csak összeszögelnék a falkák, mindenütt hatalmas emeltyűket állítottak föl. Összesen 300 ilyen emelő csavar dolgozik. Száz meg száz kéz egyidejűleg fordít a csavaron adott jelre; és minthogy minden negyedfordulás 1 1/2 milliméter emelkedést jelent, az épület észrevehető rázkódás nélkül ennek megfelelően emelkedett. A szakemberek a szálloda falain alkalmazott famércéknek figyelték az emelkedést, mely óránként 30 centimétert tesz ki.

Mindennemű szépségihabakat biztos sikerrel gyógyít dr. Palócz I. v. kórházi orvos specialista

kozmetikai intézetében, Budapest, VII., Kerepesi-út 10. Rendelés d. e. 10 órától d. n. 6 óráig. Külön férfi és női osztályok. Levelekre kimerítő diszkrét válasz. Gyógy-szerekről gondoskodik.

A híres «*Erbar*» zongorák és pianók egyedüli képviselője *Heckenast Gusztáv* (1865 óta fennálló) zongora-terme, IV., Gizella-tér 2 (vici-n. sarkán). *Erbar* gyönyörű zongorákat és pianókat állított ki itt, néhányat a modern secessziós stílusban, melyekre felhívjuk a zenebarátok figyelmét, mert tudvalevő, hogy az *Erbar* zongorák nemcsak a legfinomabbak, hanem a legtartósabbak is. A ki tehát elsőrendű zongorát kíván beszerezni, annak ajánljuk *Heckenast Gusztáv* zongora-termet.

A legjobb karácsonyi ajándék gyermekek számára. Majdnem óriási sikert ért el az utolsó évtizedben egy játék és foglalkoztatószer gyermekek számára, melyben minden más játékszerrel szemben sok előny foglaltatik. Mi a Richter F. Ad. és társa bécsi cégnek *Horgony-Központ* szerkezeit értjük. Igazán értékesek, ha már a gyermekek a forma és alak szépség iránti érzék élesztetik. A mintalapot könnyű mintával kezdve, lassanként nehezebb mintára térnek át. A kövek igen tisztán vannak kidolgozva és lehetővé teszik a gyermekeknek a könnyű és biztos felállítását. Előnye továbbá a szerkezeteknek azok nagy tartóssága, mert elvesztett kövek pótolhatók és maguk a szerkezetek kiegészítőszereiként általánosan nagyobbíthatók.

Erő és anyag. Még röviddel ezelőtt az orvosnak sok bajt okozott a beteg súlyos betegségeket, mütéket, vértételeket, lázak után rövid idő múlva a régi erőhöz juttatni. Ez csakis az által sikerül, hogy az idülték oly könnyen emészthető és magas tápértékkel bíró dietetikus készítményt használjanak, mint a *Somatos*. Csodálatos mennyire fokozódik ennek használata után az étvágy és mennyire gyarapodik a testsuly.

HALÁLOZÁSOK.

PERCEL BÉNI képviselő, *Percecz Dezső*nek, a képviselőház elnökének unokaöccse elhunyt Budapesten, december 19-ikén. A képviselőházban, melynek deczember 19-én volt, nagyon kedvelték a rokonszenves férfit. A szabadelvűt kipróbált hűve volt, s legutóbbára az a brudányai kerületét képviselte. Az egyháspolitikai és más heves viták alatt mint jegyző ő figyelt, hogy szavazások a szabadelvűpárt tagjai kellő számban vannak-e együtt. Ezzel ő a ruhatárban elhelyezett kalapok és felöltők után mindig tisztában volt. Egyszer azonban az ellenék kijátszotta éberségét. A Vigaszínház segé-

lyezését kellett volna megszavazni véglegesen, s az ellenzék elkerülte a folyósítást és ruhatárt. Perczel Béni nyugodtan jelentette, hogy «többségben vagyunk», de az ellenzék hirtelen megjelent a buffetből s leszavazta a javaslatot. Perczel Béni még fiatal, 41 éves férfi volt; Kecskeméti született 1859 október 26-án, fia volt idősb bonyhádi Perczel Istvánnak, Perczel Mór, Béla és Miklós testvérbátyjának. Tanulmányait Pécsen végezte s már 21 éves korában baranyavármegyei aljegyzővé, két évvel utóbb ugyanott szolgabíróvá választották, majd 1890-ben ugyanolyan minőségben a siklósi járásba került s itt 1892-ben országgyűlési képviselővé választották.

KRUPANICZ KÁLMÁN, Esztergom megye főispánja, 70 éves korában elhunyt Esztergomban. A megyének sok ideig alispánja volt, hat év óta főispánja, s az idén ülték meg közszolgálatának félszázados jubileumát. A szabadságharcban mint Bátor Schulz Bódog hadsegéde vett részt. Halála közrészvételt keltett. Előke volt a kaszinónak, a gazdasági egyesületnek és a párkányi takarékpénztárnak.

Szász DÁNIEL 48-as honvéddandár, a kolozsvári történelmi emlékműzeum-egyesület tiszteletbeli tagja 73 éves korában, Magyar-Láposon elhunyt. A nagyenyedi főiskolában mint másodéves bölcsész lépett a honvédek közé és 1848 augusztus havától a dévai fegyverletétél szolgált. A magyar-becsei táborban, hogy századát meg ne tizedeljék, ő és Demeter Dénes tizedes társa, bajtársi szeretetből olyan ténny vállaltak magukra, melyet nem követtek el s melyért Guyon főfelővételre ítélte őket. Kegyelmet akkor kaptak, midőn már kivégzésre le voltak terelítve. Az elhunyt, mint községi jegyző fél-századon át szolgált a közügyet s buzgóságáért királyi kitüntetésben is részesült.

Elhunytak még: GERA MIKLÓS ANTAL gyémánt-művész pap, a szegedi minorita-rendház nezsztora, 89 éves korában. — MILUTIN PÉTER, gör. kat. főesperes, a belényesi főgimnázium volt igazgatója és váradolási plebános, 71 éves korában, Nagyváradon. — SZÖNYEI KÁLMÁN, Lőcsé város polgármestere, Bécsben, hol orvoslást keresett, de az operáció után pár perccel múlva elhunyt, 56 éves korában. — Mészáros GÁSPÁR, Ujvidék város helyettes polgármestere és gazdasági tanácsnok, 51 éves korában. — TILGODY KÁROLY, kir. törvényszéki bíró, 61 éves korában. Deesen. — MAVR ISTVÁN, Kolozsvármegye mécsi járásának főszolgabírája, Mécson. — Dabasi HALÁSZ GYULA, földbírtokos, a szabadságharc vitéz kapitánya, ki 16 éves korában lett honvéd, később pedig besorozták osztrák katonának és Olaszországban szolgált sokáig, 69 éves korában, Budapesten, s nagy, előkelő rokonság gyászolja.

Özv. kúti RADISICS JENŐNÉ, szül. apádiai Georgievits Mária, Radisics Jenőnek, a magyar iparművészeti múzeum igazgatójának édesanyja, 72 éves korában, Budapesten. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. — KALIN ERZSÉBET 75 éves korában Budapesten elhunyt. A tisztességes matrónát rokonsági kötelek fűzte Deák Ferenczhez. — BODACOR GYULÁNÉ, szül. Frenkó Erzsébet, Máramaros Szigetén. — Özv. PÁPAI SAMUNÉ, szül. Benigni Viktória, 63 éves korában, Kolozsvárott. — Özv. NÁGEL AGOSTONNÉ szül. Uttry Jozefa, 69 éves korában, Baján.

Szerkesztői üzenetek.

Pola, B. E. Tengerelatti hajók csak három állam hajóhadában vannak, u. m. a francia, spanyol és amerikai hajóhadban. A legújabb szerkesztő torpedórontró tengerelatti hajó most Amerikában készült. Ennek hossza 53 láb, szélessége 11 láb. Ha a tenger színe fölött jár, 50 lőerejű gázolin gépek hajtják; nyolcz emberből álló legénységével 30 óránál tovább is a víz alatt maradhat. A hajót Holland György mérnök építette, kitől a kormány 400 ezer forintot vette meg.

Pozsony, M. L. A világ legnagyobb világító tornya Kalifornia Echo-Mountain hegyén van felállítva, még pedig 3500 lábnyi magasságban a tenger színe fölött. Világító ereje három millió gyertyafényű. Sugarai a Csendes-Oceánban 150 mérföldnyire láthatók, és még 35 mérföld távolságban oly erősek, hogy a legapróbb betűkkel nyomtatott újságok is el lehet olvasni.

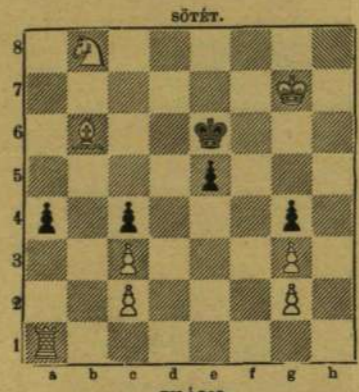
Erzsébet királyné. Anyi vers és próza mondta el már a magyar nemzet ragaszkodó szeretetét, hogy ma már csak igazán sikerült alkalmi költemény közlése volna indokolt.

Hajós vagyok. A közölhetők közé soroztuk. Az éjnek árnya. Lefutott egy csillag. Tragédiám. A fájdalom könyve. Ugyes kis apróságok; az első egészen jól sikerült, a másodikban csinos a gondolat,

de formába öntése nem egészen sikerült; a harmadikban ellenben a szép forma nem rejt elég gondolatot. Leggyönyösebb az utolsó, talán inkább a megfordított áll annak, a mit a szerző mond, a köny megkönnyítése a bú-nyomta szívnek.

SAKKJÁTÉK.

2200. számú feladvány. Pauly W.-től.

Világos indul s a negyedik lépésre matot mond.

A 2182. sz. feladvány megfejtése Mieses V.-től.

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Vb2-h2 ... g3-f2: (a) 1. ... Kgl-h2: 2. Vb2-b8 ... f. sz. 2. Hf4-e2 st. 3. H-b3-e2 mat.

A 2183. sz. feladvány megfejtése Braune R.-től.

(c-sre és h6-ra sötét gyalogok állítandók.)

Világos. Sötét. Világos. a. Sötét. 1. Fe4-h7 ... Kf4-e3: (a) 1. ... Kf4-e5: 2. Vd8-d2+ ... Ke3-d2: 2. Vd8-f6+ ... Ke5-f6: 3. He5-c4 mat. 3. He3-g4 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomayán: Németh Péter. — Lipótváros: Hoffbauer Antal. — Demeter József. — Bakony-szentlászlón: Szabó János. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 49-ik számában közölt képtalány megfejtése: Sokszor hazudunk, hogy eltakarjunk egy hazugságot.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Gummiárak, betegápolási eszközök stb. (szerez F. Bergernd párisi gyártó) legelőnyösebben beszereshetők Pol-gár Sándor egyetemi kötszertárral, Bpest, Erzsébet-körút 60. 8922

Fiatalabb irodalmilag is használható jobb családbeli magyar jog- vagy bölcsészethallgató, a ki a német nyelvben jártas, a magyar, de főleg a német gyorsírásban jártas, s esetleg gépiráshoz is ért. Bécsben ideiglenes alkalmazást találhat. Ajánlatok a lap szerk. küldendők jan. 13-ig B. N. jellel. 8960

Kozmetika, vagyis a szépség elősegítője. Utmutatás bármilyen szépségűre (foltok, anyajegyek, araszörök, kiütések, kinővések) alapos és ártalmatlan elmulasztására, az arcnak és hajnak észszerű ápolására. A könyv ára egy korona (beküldhető bélyegekben is, portó külön). Kapható a szerzőnél, dr. Justusy József orvosnál, Budapest, Kecskeméti-utca 6. 8772

Mézes-czunkorkák köhögés, rekedtség stb. ellen. — Raktár: Detsinyi Frigyes droguistánál Budapest, V., Marokkói-u. 2. A fekete kutyához. 8937

Legjobb és leghírnevesebb pipere hölgyepor: a La VELOUTINE 6969 Különleges Rizopor BISMUTTAL VEGYITVE CH. FAY, ILLATZSÉRESZ, PARIS — 9, rue de la Paix, 9 — PARIS.

Egyetlen zenemű folyóirat a Zenelő Magyarország. Megjelenik minden hó 1 és 15-én tartalommal, magyar dal, műdal, opera, táncz- és salonzene legkiválóbb újdonságaival, zongora és hegedűre. Ára negyedévi 6 fillétre 3 korona. Ugyanott bárhol megjelent zenemű megrendelhető: A «Zenelő Magyarország» kiadóhivatala Budapest, VI., Csengery-utca 62. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldünk.

Alapítottatott 1865-ben. A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianinók és harmonikumok legelőnyösebben kaphatók

Heckenast Gusztáv zongorateremben Budapest, IV. Gizella-tér 2. (Váczi-úca sarkán). Elharbar udvari zongoragyár Schiedmayer és fia stuttgarti udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselője. Valódi amerikai harmonikumok. 8466 Nagy köleszőnő-intézet. Árjegyzék ingyen.

Wachtl és Társa Budapest, IV., Régi posta-u. 4. Fényképészeti cikkek raktára 8810 Fotografische Manufactur. Új árjegyzék ingyen és bérmentve.

A rohamosan változó divat szükségessé teszi, hogy oly nagyterjedelmű árúválogatást, mint a minők Dorottya-utcai főüzletben főlhalmozódnak, olykor a szokott forgalom kívül is eladásra kerüljenek. Ezen okból egy időleges **FIÓKÜZLETET** nyitottam a Kossuth Lajos-utca 14. sz. a., melyre bátorokodom a t. közönség b. figyelmét főlhívni. — Ezen helyiségekben nagyszabású karácsonyi eladást rendezek és elismert jó minőségű divat- és fehérnemű-cikkeimet rendkívül jutányos áron eladásra bocsátom. A csakis f. é. december 31-ig érvényben maradó árak a Kossuth Lajos-utcai kirakatomban minden tárgyon láthatók. **Brachfeld F.** cs. kir. udv. szállító. Főüzlet: Dorottya-utca 7. Fiókküzet: Kossuth Lajos-utca 14.

CHINA-BOR SERRAVALLO VASSAL gyengék, vérzékenyek és lábbadozók számára. Kitaláló iz. Legjobban ajánlja és alkalmazza a következő tanácsok által: dr. Braun, Drache, Kraft-Ebing, Monti, Moscati, Neusser, Schaub, Weinlechner stb. 1000-nál több elismeréssel. Árak: 1/2 literes üveg frt 1.20, 1 literes üveg frt 2.20. Kapható minden gyógyszerárban. 8542 Serravallo J. gyógyszer. Triesztben-

feljebb! — 14 méter — postabér és vámmentesen szállítva! Minták kiválasztására, nem különben fekete, fehér és színes «Henneberg-selyem» blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint. Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik! **HENNEBERG G.** selyemgyáros Zürichben. Cs. és kir. udvari szállító. 8554

HARIS, ZEILLINGER és TÁRSA A KÉK CSILLAGHOZ. Budapest, IV. ker., Váci-utca 16. szám. Vászon- és fehérnemű raktárunkból ajánlják **karácsonyi ajándékoknak** alkalmas cikkeket. 8972 1 vég 23 méter 82 cm. honi pamutvászon 11.— és 13.50 kor. 1 vég 15 méter 88 cm. valódi lenvászon 6 női ingre 15.— és 17.— kor 1 vég 23 méter 84 cm. honi finom sifon 16.— és 19.— kor. 1 vég 14 méter 150 cm. erős pamutvászon 6 lepedőre 16 korona Szintartó jó minőségű velez (barhent) méterenkint 60 fillértől feljebb. Azonkívül nagy választék fehér és színesszélű zsebkendőkben, színes kávésterítékek ajour szegélyvel a legújabb mintákban.

WOTTITZ VILMOS PHOTO-GRAPHIAE MŰINTÉZETE Budapest, IV. GAZDOK UJJA 10. Telefon 679. Telefon 679. Telefon 679.

Fényképfelvételek.

Magyar fém- és Lámpaáru-gyár részvénytársaság 8970 BUDAPEST-KÖBÁNYA. Villamos- és légszuszecsiillárok, Petroleum-lámpák minden célra. Fém- és díszműtárgyak. Valódi király-olaj biztonsági petroleum. Raktárak Budapesten: II., Fazekas-tér 3-4. szám. V., Gizella-tér 1. szám. VI., Teréz-körút és Király-utca sarkán. VIII., Üllői-ut 12. szám, a Calvin-tér sarkán. X., Jászberényi-ut. Pozsony: Lőrinczkapu-utca. Kolozsvár: Wesselényi-utca 20. sz. Debreczen: Simonfy-utca 1. sz.

Soványosság Szép, felt tisztidomok a mi keleti orvostudomány, 1900. évi aranyéremmel kitüntetve 6-8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodást érteszt. Orvosl. rend. szert. Szigoruan becsületes. Nem szédülés. Számos köszönetlél. Ára - karitonként 2 kor. 50 fill. Postaküldvény vagy utárvétel. Használati utasítással. Hygien. Institut 8870 Dr. Franz Steiner & Co., Berlin, Königgrätzerstrasse 69.

RIVIERA IBOLYA IGAZI IBOLYA ILLAT Kizárólagos készítői MOTSCHEA és TÁSA BÉCS, L. LUGECK 3 sz.

IDEAL-HAJFESTŐ 1 ÜVEG 2 KOR. 40 FILL. RUZSITS ISTVÁN Gyógyszerész ARAD. Teljesen ártalmatlan a haj legszebb fekete színt nyer egyszeri használat után, mely három hónap tart, de nem mosható s nem piszkít. 8861

Czimbalom iskolámat, a melyből mindenki, tanító nélkül megtanulhat czimbalmozni, 4 koronáért adom. Képes nagy czimbalomárjegyzéket pedig ingyen. Varga Pál czimbalomgyártó, Budapest, VIII. ker., Róck Szilárd-utca 3. sz.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐ-SZER. 8829 Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE hasból készült és ennek tápanyagait tartalmazó szert. Könnyen oldódó Albumose készítmény a legelőnyösebb erősítő-szer. Gyenge és a lápiálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és nyomorbetegeknek, betegnyasoknak, angol körben szenvedő gyermeknek, fiataloknak, nemkívülömben Vas-Somatosé alakjában a sápkórosoknak lez ajánlva az orvosok által Vas-Somatosé nem egyéb 2% szerves vas-szulfid szert, a melyen atakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmaz Somatosé. Somatosé rendkívül gerjeszti az étvágyat. Raktáron van az összes gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben

Keresztény Ruhaszövetkezet Teréz-körút 46. sz. alatt megnyitott s minden fáradságot, küzdelmet félre téve, a vezetőség arra törekedik, hogy a lehető legjobb kiszolgálásban részesítse a vásároló tagokat. A szövetkezet áruházaiban kapható minden ezikk, a mi nélkülözhetetlen szükségletet képez a ruházódáshoz. — Kapható mindennemű férfi-, női- és gyermek-rucczák. Pápa, vászon, szövet stb. stb. Előrendelhető alkalmanként, a ki a legújabb ruházati igényeket is kielégítheti. Készpénzfizetés és részletfizetés mellett szerethetők be az összes áruk. Vásárolni csak tagnak lehet. Tagnak az tekintetik, a ki legalább egy üzletrezt jegyez, melynek legalább 40 koronát tevő értéke vagy egyszerre vagy 10 egy mást követő havi 4 korona részletekben fizethető. Minden tag jogosult 50 korona erejéig hiteltlen vásárolni és köteles a hitelezést összeg 10%-át fizetni, elkülönítve az üzletrezt törlesztéstől. A tagok száma az idő szerint 741, a kik összesen 1831 üzletrezt jegyeztek, melynek értéke részben befizetett. Támogassuk teljes erőnkkel a „Keresztény Ruhaszövetkezetet”. 8961

PEMETEFÜZÜKORKA rekedtség köhögés és hurut ellen. Kapható minden gyógyszerárban. 8869

106 OPERETTE-ALBUM Ára fűzve 3 kor, díszkötésben 5 kor. — Megrendelhető: ZIPSER és KÖNIG zeneműkereskedésben 8964 Budapest, Andrásy-ut 4. (Harkányi-palota).

KWIZDA FERENCZ JÁNOS cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és belga fejed. udv. szállító. Kerületi gyógyszerész Kornhuber, Bécs mellett. arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és élsimerő oklevél. **Kwizda féle Korneuburgi marha táppor** Állatorv. diáktal szer lovak-, marhák- és juhoknak. Közel 50 év óta a legelőnyösebb használatban étegyháziállat, rosos emésztésű, valamint tehénknél a tej javításra s a tejelőb-rossz főtámasztású állatok. Egy doboz 1 kor. 40 fill. 60 doboz 70 fill. Valódi csak a kitalálójával és kapható minden gyógyszerárban és drognakereskedésben. Főraktár: Török József gyógyszer. Budapest, VI., Király-u. 12.

Foulard-selyem-ruha 8 frt 40 krtól

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.
 Befizetett részvénytőke: 10.000.000 korona. 8544
 Központi irodája és váltóüzlete: Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 5.
 Pók: IV., Koronaherczeg-utca 11. szám. Záloghís nézők: IV., Károly-körút 18. VII., Király-utca 37. VIII., József-körút 2. IV., Eszék-utca, a főpostával szemben. Hitelnek békéket takarékbetét könyveket és pénztárjegyek ellenében 4%-os kamattal, valamint folyószámlán (chequénél). — (A 10%-os betétkamatlót az intézet fizeti.) Megbízásból teljesíti mindenféle értékpapírok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett.

Kollarits József és Fiai
 cs. és kir. udvari szállítók
 „Ipsilanti-hoz“ Budapest, IV., Váci-utca 32.
 Tisztelettel felkérjük a nagyérdemű közönséget vászon, asztalnemű, kész fehérnemű és dís választékú mosó divatruktól rendezett jutányos
karácsonyi kiállításuk
 szíves meglátogatására. 8943

Alapított 1870. Alapított 1870.
WIRTH JÁNOS ÉS FIA 8955
 drágakő árak, arany- és ezüstneműek, órák
 Budapest, IV., Ferenciek-tere 9.
 Képes árjegyzékünket érdeklődőknek szívesen megküldjük.

Csillárok gáz- és elektromosvilágításra, 8897
petroleum-lámpák
 legnagyobb választékban
Brüner testvéreknél
 Budapest,
 IV., Koronaherczeg-utca 3.
 Salonpetroleum és császárolaj I. rendű. — Bérmentes szállítás.

Magyar szabad.
doboz-, papír- és fémkapocs-gyár
DAVID KÁROLY és FIA
 Budapest, I. kerület, Mészáros-utca 38. szám.
 TELEFON 91-48.
 Mindennemű fémkapoccsal kötött dobozárak gyártása. A gyár díszdobozokat, géplevelborítékokat, csipkepapírokat, gyászjelentéslapokat, névjegy- és fényképkártyákat készít. Cukrászok számára egybehajtható dobozok, tányérok, tálcák, stb. Ing., sebekendő-, gyógyszerési szappan-, kesztyű-, kalap-, oszorkorka-, illatszer- stb. dobozok, szivarka- és szivartárak. Napi gyártás 150.000 doboz. Magyar, osztrák és külföldi szabadalmak. 8846

HOHENBERG FERENCZ
 VI., Nagymező-utca 46. — Telefon 15-70.
 Egyenruházati cikkek és felszerelések, mindennemű arany- és ezüst-zsinor, paszomány, butorpaszomány és kézimunka hímzésekhez rojt, bojt, zsinor stb. gyára. 8831
 Temetkezési intézetek teljes berendezése.

Cs. és kir. udvari szállítók.
Kunz József és Társa
 BUDAPEST, V., Deák-tér 1. 8944
 Vászon-, fehérnemű- és szőnyegraktár. — Menyasszonyi kelenyék, Kastélyok, szállodák, intézetek berendezése.
 Motor erőre berendezett fehérnemű gyár.

Saját készítményü
 tornaszekők, mindennemű hálók és ruhaterítő kötelek tiszta fehér kenderből. Valódi szent-pétervári sárcezipők, koresolyák és szobába való társasjátékok gyári raktára.
SEFFER ANTAL 8713
 zsinog és kötélárú telepe
 Budapesten, IV., Károly-utca 1. szám, boltszám 12.
 Árjegyzék kívánatra bérmentve.

REIS KÁROLY 8922
 NEUMANN J. Kalap-raktára
 Budapest, Andrássy-ut 16.
 a m. kir. opera és nemzeti színház szállítója.
 Uri, fu- és gyermek-kalapok, selyem- és claque-cilinderek, angol női kalapok, sport- és gyermeksapkák, esőernyők nagy választékban.

Első magyar üvegyár
 részvény-társaság 8925
 V. ker., Ferencz József-tér 8. szám
 (Béla-utca sarkán, az Akadémia mellett).
 Kristály üvegekészleteit és egyéb dísz-tárgyakat ajánlja.
 12 személyre való 52 darabból álló üveg-készlet 13 koronától 300 koronáig.
 Gyárunkban készült a királyi várpalota összes asztali üvegekészlete.
 Képes árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálunk.

LOHR MÁRIA ezelőtti **KRONFUSZ**
 csipke-, vegyszeti tisztító- és festészeti-intézet!
 Gyár: VIII., Baross-utca 85., IX., Cálvin-tér 9., V., Harminczad-utca 3., VI., Teréz-körút 39., VI., Andrássy-ut 16. VIII., József-körút 2. szám. 8919

BELICZAY BÉLA 8898
 mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő, méz, viasz- és fáklya-raktára. — Alapított 1833.
 Budapest, VII., Csányi-utca 3. szám, saját házában.

Készít a legfinomabb kivitelben 8884
CLICHEKÉRT WOTTITZ MANFRED
 Budapest, Király-utca 30. — Telefon 18-99.

Parádi üvegyár raktára
GÖRÖG ISTVÁN
 Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 15.
 Nagy választék mindennemű üvegnemekben. Asztali készletek stb. igen jutányos áron. 8865

Karácsonyi és ujévi ajándéknak!
 Olcsó ékszer bevásárlási forrás
MARIKOVSKY LÁSZLÓ-NÉ
 Budapest, IV., Egyetem-utca 9.
 Nagy raktár órák- és ékszerekben, valódi ezüst és china-ezüst dísztárgyak, evészkészkek a legszebb és legelőnyösebb kivitelben.
 Árjegyzék kívánatra ingyen. 8917

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék! 8057
Czimbalmaim, melyek az illetékes zenekapcsolatok által minden tekintetben a legkifinomottabbaknak vannak elismertve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 fittól különböző árban kaphatók. Minthogy ez idő szerint a czimbalmának pedálján és belső szerkezetén utólagosan találmányom van, így javításokat és alakításokat is elfogadok, a hang javítását és tartósságát kezes-séget vállalok.
HABITS ANTAL hangszerekészítő mester,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 42. és Vörösmartyu-19.
 Árjegyzékét bérmentve küldök.

Olesó eladás
 bronce figurákból és nippes tárgyakból.
 A magyar fém- és lámpaárugyár r.t.
Gizella-téri raktárában,
 (Haas-palota) 8971
 legfinomabb figurák és nippesek addig, míg a készlet tart, jelen-tékenyen leszállított áron adatnak el.

KNUTH KÁROLY mérnök és gyáros.
 Cs. és kir. fensége József főherceg udvari szállítója.
 Gyár és iroda: Budapest, VII., ker., Garay-utca 10.
 Központi víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb.
 Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek. 8346

CALDERONI és TSA
 BUDAPEST. 8878
 Látszerraktár: Váci-utca 30.
 Mű- és tanszerraktár:
 Kis híd-utca 8. szám.
 Mint karácsonyi és ujévi ajándékokat ajánljuk:
 szemüvegeket a orrosípteteket finom üveg vagy valódi hegyjegezekkel. — Színházi és kettős tábori látesveket a legjobb minőségben és felszerelésben. Legújabb Zeiss-féle távesvek. — Anerooid és higanylégsúlymérőket. — Ablak, szoba, terem és fűtő hőmérőket. — Górosókat. — Nagyító üvegek. — Rajzeszközök. Teleszkopokat stb. — Továbbá Varázslámpák finom képekkel frt 3, 5, 7, 50 stb. — Fűthető gőzöpminták. — Villamgépeket. — Mellékkészülékek villamgépekhez, 10 ltr szekrényben 13 frt. — Fűtőtelékek különböző nagyságban. Fényképezési készülékeinket, melyekkel bárki minden elő-ismeretek nélkül a legszebb képeket készítheti. — Ár 20 fittól főtől Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

AZ „ÜSTÖKÖS“
 a legrégebb magyar humorisztikus lap.
 Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
 Előfizetési ára negyedévre: 4 korona.
 Az előfizetések legelőnyösebb postautalványon egyszerűen így ezimendők: 8959
 Az „Üstökös“-nek, Budapesten.

D LERAS AS PHOSPHAT
 Ezen vaskészítmény tartalmazza a vér és csontok legfontosabb elemeit. Kifinomott gyógyszer vérszegénység, sápkór, morfájdalmak, vérszűrés eseteiben, szabályozza a hószárat, könnyű emésztető és kiválóképen hölgyeknek, fejlődésben lévő fiatal leányoknak, valdeésben lévő fiatal férfiaknak ajánlatos. Egy üveg ára 1 frt 50 kr. Magyarországi főraktár Budapest, Török József gyógyszeriára király-utca 12. sz.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrény
 a gyermekek kedvenc játéka és a legjobb, a mit nekik játéka- és foglalkoztató-szerű ajándékozhatunk.
 A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények által tervezett nagyobbitatók és azért kétszeresen értékesek. A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények 0,75, 1 1/2, 3, 3 1/2, 4 1/2, 6-10 kor. és azon felül árban a világnak minden finomabb játékszertüzetében kaphatók; hanem a Horgony-gyárigyere ügyelni kértünk és minden kőépítőszekrény «Horgony» nékül mint utáztat és nem valódi visszantartandó.
 Új! Richter-féle titelmi-játékok: Hídegyér, Mind a kilenczet, Sphinx, Manó, Villámhárító, Harsztör, stb. Ár: 70 fillér darabonként. Valódi csak a «Horgony» gyári-jeggyel!
 A ki gyermekeket akar megajándékozni, hozassa meg magának azonnal az alant jegyzett cégnek új, gazdagon illusztrált árjegyzékét, melynek bekteldése ingyen és bérmentve eszközöltetik. 8933
RICHTER F. AD. és TÁRSA,
 Főhercegi udvari szállítók. Első osztr.-magy. csász. és kir. szab. kőépítőszekrénygyár. Iroda és raktár: I. Operng. 16 Bécs (Wien) gyár: XIII/1 (Hietzing). Rudolstadt, Nürnberg, Otten (Svájcz), Rotterdam, New-York, 215 Pearl-Street.

Szépség és egészség.
 Étvágytalanság és Gyomorgyengeség
 gyógyítására ezrek mennek Karlsruheba holott ez a célt otthon is elérhetik
 nem tudják a **ROZSNAY M.-FÉLE**
PEPSINBORA
 használatát, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja.
 Egy üveg ára 2 kr. 40 fill., 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.
 A t. ez. könség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy minden készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadságharcot ábrázolja.
 Kapható: **ROZSNAY MÁTYÁS** gyógyszerárban Arad, Szabadság-tér. Budapest: **Török József és dr. Egger Leo (Nádor)** gyógyszerárban, valamint minden magyarországi gyógyszerárban.

Feltűnést keltő!
TEA-SZILVORIUM
 (Fine Fleur). 8949
 A rumot teljesen pótolja **Hermann A.-féle tea-szilvoriumja** (Fine Fleur), mely már mindentűt, sőt a legmagasabb körökben is kiváló finom zamattal és valódiságával fogva a közkeveltségnek örvend, mivel jobb, jutányosabb és kiadóbb, mint minden külföldi behozott rum.
HERMANN A. horvátországi szilvoriom-csarnok Budapest, Erzsébet-tér 18/P.
Hermann A. gőzdestillátója Varasdon (Horvátorsz.)

Szép, tiszta, üde arczbórt ér el mindenki
 AZ **ERNA-kenőcs**
 (Kéz- és arckenőcs) használata által.
 Higany- és ólomvegyületeket sem egyéb mérges alkatrészeket nem tartalmaz, miért is
TELJESEN ÁRTALMATLAN!
 Biztosan és gyorsan távolít el szeplőt, májfoltot, pörpeneéseket (vimméri), bőrtakákat (mitesszer), bőrhámlást, napégetést, arczvereséget stb. 1 számu tégely 4 kor. (50 kr.)
 A hozzávaló **ERNA-SZAPPAN** 60 fillér (30 kr.)
ERNA-KENŐCS II. számu még finomabb és hatóssabb mint az I. számu. Tégelye 2 kor. (1 frt.)
 Hozzávaló **FOLYÉKONY ERNA-SZAPPAN** I. korona (50 krajczár)
ERNA -puder (fehér, rózsás és ermeszöld) 1 doboz 1 korona (50 krajczár).
 -fogpaszta, szappan nékül, 1 kor. (50 kr.)
 -fogszájvíz, egy üveg 60 fillér (30 kr.) 8762
ERNA-HAJFESTŐSZER. (Cromatique de Erna.)
 Tökéletesen ártalmatlan szer ősz vagy vörös hajszálat (hajusz, szakál) szőke, barna vagy fekete természetes színe való kegyelmes és állandó festésére. — A vele festett haj sem mosás által, sem gőzfürdőben nem hagyja színét.
 A használati utasítás szoros betartása mellett a festés nem sikerülése teljesen ki van zárva.
 Kapható szőke, barna vagy fekete színekben. Egy tok ára 4 korona.
 Főnti szerek nagyszerű hatását az elismerő- és köszönő-levelek ezrei igazolják.
 Direktó **BANTLER ÖDÖN** Szent Miklós gyógyszeriára Temevár, Király-utca 4.
 Tetsék mindenütt határozottan Bantler-féle temesvári Erna-készítményeket kéri és rendelni.

SÁRCZIPÓK
a legnagyobb választékban
FÖLDVÁRY IMRÉNÉL
BUDAPEST,
Koronaherceg-utca 11. és Kerepesi-ut 9.
Arjegyzék. 8788

101 új népdal, a legújabb és legzebb magyar népdal, melyet szongorák énekel Kuber Sándor átir. Földmúlja az összes eddig megjelentektől, ára 3 korona.
101 új népdal, britiás letében hegedűre Bloch József tanártól, ára 3 korona.
A legújabb népdalok a szongorakadályozás alkalmazásának és kísérletének ajándékai.
Szulmit népszerű szót opéra legjobb kiadása szongorára, énekel, Ber Sándortól, ára két kötetben 6 korona. Szulmit című szoneta Allaga Gézától, ára két kötetben 6 korona.
Stil tu (Emlékeztető), román dal, ára 1 korona.
Az én bánatom, remek román dal, ára 1 korona 50 fillér.
Mögnedeb: Könyv- és zenemű-kereskedésben.
Rozsnyai Károly
Budapest, Museum-körút 15. szám alatt. 8939
Minden könyvet és bármily személynél azonnal jutányosan szállíthatok. Szongorakadályozás legnagyobb raktára. Arjegyzék ingyen.

Szoba-illat 8936

Helyi-illat: Havasi gyöngy-illat, Jácint-illat, Fenyő-illat, Maharoms-illat, Gyöngyvirág-illat, Frangepán-illat, Orzons-illat, Teacora-illat, Sáncs-illat, Heliotrop-illat, Reseda-illat, Kéreg-illat, Kerti-szappan-illat, Orchidea-illat, Reseda-illat.

francia és angol illatszerek finom kivitelű üvegekben, legnagyobb választékban kaphatók
Detsinyi Frigyesnél Budapest, Marokkói-túca 2. a fekete kutyához

Karácsonyi és újévi ajándékok
kiválóan alkalmasak a **fotografáló készülékek**, mivel azokrakostató és tanulmányos időtöltést nyújtanak. Bő választékban kaphatók
Veszprémi Samu utóda
PEJTSIK KÁROLY
Fényképező-csúkkok szakfőiskolában,
Budapesten,
IV., Károly-utca 1. sz.
Arjegyzék kívánatra ingyen.
Kodakok, albumok, kartonok.

Heti étlap

az „Arany fázán“ nagyvendéglőben
VI. ker., Andrassy-ut 69.
Minden **Vasárnap**: Szárnyas-estély, 8908
Hétfőn: Magyar vacsora,
Kedden: Ropogós malacz-estély,
Szerdán: Halászlé-estély,
Csütörtökön: Vadlőnlőlegességi estély,
Pénteken: Halászlé és tengerihal-estély,
Szombaton: Disznótör és vadlőnlőlegességi estély.

Valódi magyar borok: Gyöngyös-Visontai bortermelők szövetségének pinceszestéből. A világhíri Steinfeldi márciusi sör kimerése. Ne mulassza el senki gyönyörű vadásztermeimet, éttermelmeimet és a túlkerteket megtekinteni. — Számos látogatást kér
Lantos igazgató. Gécy Ferenc ndv. vadszállító és vendéglős.

WOTTITZ MANFRED
REPRODUKCIÓ BUDAPEST. MŰINTÉZET. KIRÁLY-UTCA 30.
Telefon 18-99. 8885

Czerny-féle híres és elismert készítményei. 8569

Osan-szájvíz-esszencia, 1 üveg 1 kor. 76 fill. Osan-fogpor, 1 doboz 88 fill. Oriental. Rosenmilch (Keleti rózsatej) 1 üveg 2 kor., hozzá a Balszamszappan 60 fill. Taaningens (hajfestőszer) sötétszöke barna és fekete színekben, ára egy üvegnek 5 korona. **ANTON J. CZERNY**, Wien XVII., Carl Ludwigstr. 6. Főraktár: Török József gyógyszerárta, Budapest, VI., Király-u. 12., továbbá minden gyógytárban és illatszertárban.

Nagyságos asszonyom szives figyelmébe 8951

karácsonyi ajándékul
egy remek családi doboz levélpapír legzebb kivitelben 2 koronától 10 koronáig, meg nem felelőt kicserélek. Örjási választék képes levelező-lapokban és levelező-lap albumokban. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

KLEIN VILMOS papirkereskedése,
Budapest,
VIII. kerület, Kerepesi-ut 73. sz.

Chocolat SUCHARD
LE „MATTERHORN“ (CERVIN) d'après RIFFELALP. Suisse 8951

Mariska-crème

a női szépség emelőre és fontartására teljesen ártalmatlan készítmény. Szepő, májfolt, himlőhely, pörösülés, pattanás, sárga arcorszin, arcorsvöröség, himulatos gyorsasággal elmúlik, a legdurvább bőr is frissé, fiatalossá, bájossá válik. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még korosabb egyéneknek is füde, bájos színt kölcsönöz.
Egy tégely ára 1 korona 20 fillér.

Capozin-kenőcs

rheuma, köszvény, ideges főfájás, hülés, ideg-bajok és mindennemű esontbántalmak ellen kitűnő hatásnak bizonyult szer. Számos elismerő és hírlairat közül:
A «Capozin»-kenőcs használata által háromszori bedörzsölés után idült térdzsdbám teljesen meggyógyult.
Budapest, 1895 szept. 2.
Lából Lajos látszerész.

Próbatégely 1 kor., egy nagy tégely 2 kor.
Kapható a készítőnél
SZABADY JÁNOS gyógyszerésznél
VII., Damjanich-utca 2/B. 8572

Nem tömök többé,

a mióta a többszörösen kiuntetett és a bécsi gazdaszanyok, valamint a berlini Lette-egylet által ajánlott szövő-készüléket a **The Magic Weaver** megvettem. Jászva lehet ezen készülékkel szakadi harisnyákat, gyapjútárgyakat, asztal-törölköket, asztalkendőket, lepedőket és minden képzelhető szövetárakat művészi és gyorsan úgy kijavítani, hogy a hibás helyet nem lehet többé felismerni. Még a gyermek is képes ezen szövő készülékkel azonnal hibátlanul dolgozni. Egy készülék ára csak 4 korona. 4 kor. 40 fill. előleges beküldése mellett franco küldetik. 4 kor. 70 fill. utánvétellel uegrendelhető **FEITH M.** Wien, II., Taborstrasse 11/B.

Nélkülözhetetlen és fölfilmulhatatlan, hatásában esalhatatlan.
Világczikk, kivitel minden országba.
CHIEF-OFFICE 48. BRITON-ROAD, LONDON S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb ez az egész világon híres és legkeresettebb háziszser a gyógyszerész:

Thierry A. Balzsam-a

főfilmulhatatlan mindenféle mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és valamennyi belső betegségek ellen. Külsőleg a legsikeresebb **Sebgyógyítószser.**

Csupán az összes kulturáallamokban bejegyzett zöld apácza védjeggyel és kapszula-zárral, a melybe a czég van bepréselve. Egyedül valódi, kimutatható évi gyártás 6 millió palaczk. — 12 kicsiny és 6 dupla-palaczk postán, franco küldve 4 kor. — Egy próba-palaczk prospektussal és a világ valamennyi államában létező raktárak jegyzékével: 1 kor. 20 fill. Szétküldés csupán az összegnek előleges utalványozása ellenében.

Thierry A. Centifolia-kenőcse

(csodakenőcs elnevezéssel), melynek húzó-ereje és gyógyhatása utólrhetetlen! Főlélegessé teszi legtöbb esetben az operációkat. Ezzel a kenőccsel egy 14 esztendőös gyógyíthatatlannak tartott csontszu, sőt nyabban egy 22 esztendőös enlyos rákszerű betegség gyógyíttatott meg. Gyulladáso és minden egyéb sebeknél, mint kitűnő antiseptikus szer, enyhítőleg és hűsítőleg hat és csakhamar teljes gyógyulást hoz létre. Gyors puhító és ozlató hatása is van és megszabadít mindenféle, bármily mélyre hatolt idegen testektől. — Egy tégely franco 1 kor. 80 fill. az összegnek előre való beküldése ellenében. Nagyobb megrendeléseknél olcsóbb. Kimutatható évenkénti gyártás 100,000 tégely. Egy egész levétár áll rendelkezésre és megtekintésre azon eredeti bizonylatokból, melyeket a két szerről a világ minden részéből beküldtek. — Utánzatoktól óvakodni és figyelemmel tessék lenni a minden tégelyre beégetett czégre: **Apotheke zum Schutzensel** és hasonló értékűnek ajánlott készítményeket és tessék azt megrendelni egyenesen az egyedüli gyáros: **Thierry A. gyógyszerésznél, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn** mellett. (Az osztrák cs. és kir. államhivatalnokok szövetségének szállítója.) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.) — Kapható Budapestben: Török József gyógyszerártaiban. 8907

52. SZÁM. 1900. BUDAPEST, DECEMBER 30. 47. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: **VASÁRNAPI UJSÁG** és **POLITIKAI UJDONRÁGOK** (a Világkronikával) együtt egész évre 24 korona, félévre 12. Csupán a **VASÁRNAPI UJSÁG** (félévre 8. A **POLITIKAI UJDONRÁGOK** (a Világkronikával) egész évre 10 korona, félévre 5. Külföldi előfizetőkhez a postallag meghatározott viteldi is csatolandó.

Goró Lajos rajza.

ÚJ-ÉV — Ó-ÉV.